

EXCEL PBD

MODUL PdPc & UASA

Tingkatan

2

KSSM

Pakej dan Keistimewaan

Melancarkan
Pentaksiran Bilik Darjah (PBD)

Memantapkan
Pentaksiran Sumatif & UASA

Menyokong
Pembelajaran dan
Pemudahcaraan (PdPc)
Mesra Digital

Meningkatkan
Tahap Penguasaan Murid

Pakej Istimewa direka khusus untuk membantu guru menjalankan PdPc sama ada secara bersemuka, hibrid atau digital.

EDISI GURU & MURID

- ⚡ Nota Xpress
- ⚡ PBD Formatif
- ⚡ Praktis UASA
- ⚡ Kertas Model UPSA
- ⚡ Kertas Model UASA
- ⚡ Jawapan **Kod QR**

INPUT DIGITAL

- ⚡ Pelbagai bahan sokongan pembelajaran dalam talian untuk murid dan guru

ePelangi+

Pelbagai bahan digital sokongan PdPc yang disediakan khas untuk guru di platform ePelangi+

EG-i

+

BAHAN
SOKONGAN
PdPc
EKSTRA!

SEJARAH

EDISI GURU

Edisi Guru

Edisi Murid

Ciri-ciri Buku (Edisi Cetak)

1 Kandungan

Kandungan mengemukakan bahagian-bahagian buku berserta rujukan bahan-bahan digital sokongan dalam buku.

Kandungan	
Rekod Pentaksiran Murid	iv
BAB 1 KERAJAAN ALAM MELAYU	1
1.1 Konsep Alam Melayu	2
1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu	3
1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur	4
1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sesaman	5
Praktis UASA 1	7
BAB 2 Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	10
2.1 Sistem Pemerintahan	11
2.2 Kegiatan Ekonomi	13
Praktis UASA 2	17
BAB 3 Sosiobudaya Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	20
3.1 Bahasa dan Tulisan	21
3.2 Persuratan	23
3.3 Seni Bina	25
3.4 Struktur Sosial	26
Praktis UASA 3	27
BAB 4 Agama, Kepercayaan dan Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	29
4.1 Agama dan Kepercayaan	30
4.2 Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	32
Praktis UASA 4	35
BAB 5 KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASA KERAJAAN MASA KINI	38
5.1 Pengasasan Kesultanan Melayu Melaka	39
5.2 Kegenkilangan Kesultanan Melayu Melaka	40
5.3 Pengakhiran Kesultanan Melayu Melaka yang Berpusat di Melaka	44
Praktis UASA 5	45
BAB 6 Kesultanan Johor Riau	48
6.1 Pengasasan Kesultanan Johor Riau	49
6.2 Kegenkilangan Kesultanan Johor Riau	51
Praktis UASA 6	55
BAB 7 Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	58
7.1 Pengasasan Kesultanan Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	59
7.2 Warisan Kesultanan Melayu Melaka di Pahang	85
Kertas Model Ujian Akhir Sesi Akademik	85
JAWAPAN	85
https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/SejarahT2/Jawapan.pdf	

2 Rekod Pentaksiran Murid

Jadual untuk catatan prestasi Tahap Penguasaan Murid.

Rekod Pentaksiran Murid					
SEJARAH Tingkatan 2					
Nama: _____					
BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIKARAN		(%) MENGAJAI	OR MENGAJAI
KERAJAAN ALAM MELAYU					
1	1	Menghuraikan sejarah kerajaan Alam Melayu	3, 5		
	2	Menghuraikan keletihan tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3		
	3	Menghuraikan pengaruh sejarah tentang kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai aspek	3		
	4	Menghuraikan maklumat berkaitan sejarah kerajaan Alam Melayu	4, 6		
	5	Mendeskripsikan tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3, 5, 4		
	6	Mendeskripsikan idea yang rasional tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	4		
Tahap Penguasaan Bab 1					
101	102	103	104	105	106
SISTEM PEMERINTAHAN DAN KEGIATAN EKONOMI MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU					
2	1	Menghuraikan sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	11, 12		
	2	Menghuraikan keletihan tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	12		
	3	Menghuraikan pengaruh sejarah tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai aspek	13, 14		
	4	Menghuraikan maklumat berkaitan sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	14, 15		
	5	Mendeskripsikan tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	14		
	6	Mendeskripsikan idea yang rasional tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	14		
Tahap Penguasaan Bab 2					
101	102	103	104	105	106

Jawapan Kod QR

Kod QR jawapan keseluruhan buku disediakan di halaman Kandungan

3 Nota Xpress

Nota disediakan bagi setiap bab dalam bentuk poin ringkas dan padat untuk memudahkan pemahaman.

PANDUAN TUGASAN SEJARAH

Pengertian

- Setu kajian secara mendalam tentang situasi, isu, subjek, dokumen atau peristiwa.
- Berdasarkan sumber secara terperinci yang dikumpulkan dalam jangka masa tertentu.

Ciri

- Data yang mendalam dan teliti daripada pelbagai sumber.
- Pemerhatian dan empati.
- Makna dan ikhtibar yang boleh dipelajari daripada kes tertentu.

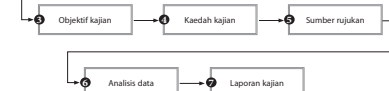
Tujuan

- Mengilustrasi gambaran, menganalisis dan menginterpretasi kehebatan tokoh, keunikan monumen, situasi dan peristiwa melalui maklumat yang diperoleh.
- Mengenal pasti tingkah laku yang kompleks dalam situasi tertentu.
- Mempersambungkan dapatan sebenar.
- Penghasilan dapatan.

Fokus

- Individu, situasi tempatan atau peristiwa.
- Kegiatan atau peristiwa yang unik dan utama atau kes tunggal.
- Perkara berkaitan dengan tokoh, komuniti, pertubuhan, institusi, peristiwa, tempat, fakta / mitos / legenda dan monumen.

Langkah-langkah pelaksanaan tugas

DDD Contoh Laporan Tugas Sejarah

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/SejarahT2/LaporanTugasSejarah.pdf>

DDD Contoh Laporan Tugas Sejarah

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/SejarahT2/LaporanTugasSejarah.pdf>

BAB 1

Kerajaan Alam Melayu

1.1 Konsep Alam Melayu

- Geografi:**
 - Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (Malaput kawasan dari Malaput ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan tempat ke-Terusan)
 - Profesor Emeritus Tan Sri Dato' Penda (Dato' Ismail Ruslan (Malaput selatan Vietnam, Kamboja, selatan Myanmar, Singapura, Raju, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina))
 - Abdul Ruzar Wabun (Malaput Tanah Melayu hingga Tasarudin dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea)
 - Profesor Dr. Ding Chao Ming (Dunia Melayu merupakan sebuah kawasan yang luas meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina)
- Bahasa:**
 - Penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Melayu tergolong dalam bahasa Austronesia
- Budaya:**
 - Menggunakan budaya serumpun seperti bahasa dan tulisan, perniagaan, struktur sosial dan keimanan

1.2 Kerajaan Alam Melayu

- Kerajaan Funan:**
 - Lokasi: Lembah Sungai Mekong
 - Masa Abad Pertama
 - Pusat kerajaan: Vyadhapura
 - Pengasas: Kaundinya
- Kerajaan Champa:**
 - Lokasi: Selatan dan tengah Vietnam
 - Masa Abad Kedua
 - Pusat kerajaan: Indrapura
 - Pengasas: Chu Lien
- Kerajaan Kedah Tua:**
 - Lokasi: Sungai Mue dan Sungai Bujang
 - Masa Abad Ketiga
 - Pusat kerajaan: Sungai Mue dan Pangkalan Bujang
- Kerajaan Gangga Negara:**
 - Lokasi: Pantai barat bahagian tengah Tanah Melayu
 - Masa Abad Keempat
 - Pusat kerajaan: Palembang
 - Pengasas: Raja Gangga Sajana / Raja Khmer
- Kerajaan Sriwijaya:**
 - Lokasi: Lembah Sungai Musi, Sumatera
 - Masa Abad Keempat
 - Pusat kerajaan: Palembang
 - Pengasas: Dharmapala Hyang Sri Jayanata
- Kerajaan Angkor:**
 - Lokasi: Lembah Sungai Mekong
 - Masa Abad Keempat
 - Pusat kerajaan: Hariharapura
 - Pengasas: Jayavarman II
- Kerajaan Majapahit:**
 - Lokasi: Lembah Sungai Brantas, Jawa Timur
 - Masa Abad Ke-13
 - Pusat kerajaan: Kota Trowulan
 - Pengasas: Raden Wijaya

4 Panduan Tugas Sejarah

Panduan untuk murid melakukan kerja lapangan bagi mengukuhkan PdPc.

Contoh Laporan Tugas Sejarah Kod QR

Contoh laporan tugas Sejarah yang lengkap

Halaman PBD Formatif

5 **Petunjuk Muka Surat Buku Teks**
Petunjuk muka surat disediakan untuk memudahkan **rujuk silang**.

6 **Standard Pembelajaran (SP)**
Petunjuk soalan yang dibina berdasarkan tafsiran DSKP dan membantu guru **melaksanakan PdPc** dengan lebih berkesan.

7 **Tahap Penguasaan**
Kotak Tahap Penguasaan untuk memudahkan guru **menilai murid**.

Sejarah Tingkatan 2 Bab 1

1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman

5. Namakan kerajaan luar yang muncul sezaman dengan kerajaan Alam Melayu. **MAHIR UASA TP 1**

6. Abad pertama:
(i) Empayar Rom
(ii) Empayar Parsi
(iii) Empayar Kushan

(b) Abad kesembilan:
(i) Empayar Byzantine
(ii) Empayar Abbasiyah
(iii) Empayar Chola

(c) Abad ke-14:
(i) Empayar Mongol
(ii) Kerajaan Turki Uthmaniyyah
(iii) Kesultanan Delhi

7. Terangkan kesan hubungan diplomatik kerajaan Alam Melayu berikut dengan kerajaan China dan India. **TP 5**

	Funan	
(a) Mendapat bantuan ketenteraan untuk menentang Dai Viet.	(b) Memperkuhi hubungan perdagangan dan keagamaan dengan India.	
Majapahit		
(c) Menjalinkan hubungan persahabatan.	(d) Mengeratkan hubungan persahabatan.	
Srivijaya		
(e) Mendapat pengiktirafan dan memperkuhi hubungan persahabatan dan perdagangan.	(f) Mengeratkan hubungan persahabatan dan keagamaan.	
Angkor		
(g) Memperkuhi hubungan persahabatan dan perdagangan.	(h) Mengeratkan hubungan persahabatan.	

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

8 **Mahir UASA**
Integrasi soalan berformat UASA.

9 **Aktiviti PAK-21**
Aktiviti ini disertakan untuk menyempurnakan PdPc.

Sejarah Tingkatan 2 Bab 1

7. Jelaskan faktor wujudnya hubungan antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar. **TP 4**

Kedudukan strategik di laluan perdagangan timur dan barat.

Kerajaan Alam Melayu kaya dengan hasil bumi.

Sikap keterbukaan pemerintah kerajaan Alam Melayu.

8. Pemimpin Kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan luar dengan kerajaan India dan China. Apakah manfaat yang diterima oleh kerajaan Alam Melayu daripada tindakan tersebut? **TP 5**

Mengekalkan keamanan dalam negara melalui perlindungan yang diperolehi daripada negara China dan India.

Meningkatkan kemajuan perdagangan kerana memperoleh bahan dagangan daripada luar.

Mendapat keuntungan kepada negara melalui pembekalan barang dagangan.

Keselamatan negara terjamin.

Kemasukan pengaruh budaya dari luar.

9. Kerajaan Alam Melayu merupakan kerajaan yang penting dan setanding dengan kerajaan luar yang lain. Sebagai generasi muda, apakah nilai yang dapat anda pelajari dalam mengekalkan kegemilangan? **TP 6**

Berbangga dengan kemajuan negara.

Gigih berusaha untuk memajukan negara.

Berdaya saing dengan negara lain.

Mengutamakan perdamaian.

Bijak mengatur hubungan luar.

Lakukan aktiviti berikut.

Aktiviti PAK-21 **Penulisan Pantas** **TP 6**

(a) Guru mengedarkan sehelai kertas kosong kepada setiap murid.

(b) Guru memberikan arahan kepada murid, iaitu:

(i) Guru akan membacakan soalan sebanyak dua kali.

- Namakan kerajaan Alam Melayu yang masyhur.
- Namakan kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Alam Melayu pada abad kesembilan.
- Nyatakan tujuan kerajaan Alam Melayu menjalinkan hubungan dengan kerajaan China.

(ii) Murid-murid dikehendaki menjawab soalan-soalan tersebut secara bertulis dalam tempoh 3 minit bagi setiap soalan.

(iii) Murid-murid mula menulis apabila guru menyebut "mula".

(c) Murid-murid membuat satu kesimpulan tentang kerajaan Alam Melayu apabila aktiviti berakhir.

CETUS IDEA KBAT EKSTRA PRAKTIS REFLEKSI KUIZ GAMIFIKASI

Tahap Penguasaan Bab 1 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

Pautan Video

Pautan video pelbagai sumber untuk menyokong PdPc.

Pautan Info

Pautan info pelbagai sumber yang sesuai untuk menyokong pemahaman murid.

Video Tutorial

Video pengajaran yang berfokus pada sesuatu subtopik.

3.4 Struktur Sosial

10. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan ciri-ciri dan peranan golongan masyarakat kerajaan Alam Melayu. **TP 4**

KBAT EKSTRA

KUIZ GAMIFIKASI

PRAKTIS REFLEKSI

Golongan Diraja

- (a) Terdiri daripada Raja / kerabat diraja / permaisuri / putera / puteri.
(b) Ciri lapisan: Status tertinggi dalam masyarakat.

Bangsawan

- (c) Terdiri daripada pembesar / ilmun / golongan agama / pujaangga / pendeta istana.
(d) Peranan: Mendukung sistem pentadbiran kerajaan.

Rakyat Merdeka

- (e) Terdiri daripada pekerja istana / askar / petani / pedagang / nelayan / artisan / penternak.
(f) Peranan: Menumpukan taat setia kepada raja / menjana ekonomi kerajaan / mengukuhkan sistem beraja.

Hamba

- (g) Terdiri daripada tawanan perang / hamba berhutang / mereka yang rela menjadi hamba.
(h) Peranan: Berkhidmat dalam sektor sosioekonomi / meningkatkan status pemiliknya.

11. Se jauh manakah struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu menyumbang kepada kestabilan kerajaan? **TP 5**

KBAT

Menganalisis

Memperkuh sistem politik.

Mengukuhkan kedudukan pemerintah.

Kelas atasan menjaga dan melindungi rakyat.

Kelas bawahan memberikan taat setia kepada golongan pemerintah.

Tahap Penguasaan Bab 3 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

26

6. Lengkapkan peta dakap berikut dengan menghuraikan faktor kegemilangan Kesultanan Johor Riau. **TP 4**

SP

6.2.2

Think Peta Dakap.

CETUS IDEA

KBAT EKSTRA

Kegemilangan Kesultanan Johor Riau

- (a) Pusat perdagangan yang unggul
- (i) Mempunyai kedudukan yang strategik.
 - (ii) Menjadi tumpuan pedagang asing.
 - (iii) Peranan sebagai pusat pengumpulan dan pengedaran pelbagai barang dagangan.
 - (iv) Pelabuhan dikunjungi oleh kapal-kapal daripada pelbagai tempat.
- (b) Pengurusan pelabuhan
- (i) Pelbagai kemudahan disediakan di pelabuhan.
 - (ii) Urusan jual beli dijalankan secara tukar barang dan menggunakan mata wang.
 - (iii) Mengamalkan sistem naungan.
 - (iv) Terdapat kemudahan membaiki dan membina kapal kecil.
- (c) Pusat persuratan
- (i) Berjaya menghasilkan karya-karya yang agung.
 - (ii) Melahirkan tokoh persuratan seperti Tun Seri Lanang.

7. Andaikan anda pedagang yang sering berdagang di pelabuhan Johor telah menikmati pelbagai kemudahan yang disediakan oleh pemerintah Johor di pelabuhannya. **MAHIR USAHA TP 6**

SP

6.2.2

MAHIR USAHA

(a) Jelaskan kemudahan-kemudahan tersebut serta faedahnya kepada anda.

KBAT Menganalisis

Gudang bawah tanah disediakan untuk menyimpan barang dan mengelakkan daripada kebakaran.

Terdapat pegawai terlatih di pelabuhan untuk mengendalikan urusan perdagangan dan membekalkan barang yang diperlukan oleh pedagang.

Pelbagai jenis barangan boleh didapati, sebagai contoh lada hitam / rempah ratus.

(b) Sekiranya anda berdagang di pelabuhan pada hari ini, apakah kemudahan-kemudahan lain yang ingin anda nikmati di pelabuhan moden ini?

KBAT Menilai

Sistem pengangkutan yang cekap. Pengurusan yang sistematik. Pegawai / sistem yang mesra pedagang.

Kemudahan Internet yang pantas.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

52

Cetus Idea

Rakaman audio yang membantu murid menjanakan idea bernas dan relevan untuk menjawab soalan.

Kuiz Gamifikasi

Aktiviti **Wordwall** untuk menguji kefahaman murid dengan cara yang seronok dan menarik.

KBAT Ekstra

Praktis ini menguji keupayaan murid untuk menjawab soalan aras tinggi.

Praktis Refleksi

Praktis ini membantu murid mengingat kembali konsep dan fakta asas yang dipelajari.

Halaman PBD Sumatif

Praktis UASA dan Kertas Model UASA digubal berdasarkan elemen Modul Perealisasian Item Ujian Akhir Sesi Akademik dan Kriteria Jadual Spesifikasi Ujian yang terkini.

11

Penanda Aras Kesukaran

Soalan dibahagikan kepada tiga aras kesukaran, iaitu Aras Rendah (R), Sederhana (S) dan Tinggi (T).

12

Konstruk

Konstruk soalan terdiri daripada Mengingat, Memahami, Mengaplikasi, Menganalisis, Menilai dan Mencipta.

13

Petunjuk Muka Surat Buku Teks

Memudahkan rujuk silang.

14

Bahan Sokongan Digital

Praktis Ekstra

Praktis yang disediakan berasaskan format UASA.

KERTAS MODEL

UJIAN AKHIR SESI AKADEMIK
UASA

Skor /80

Bahagian A
(20 markah)
Jawab semua soalan.

Tiap-tiap soalan di bawah ini diikuti oleh empat pilihan jawapan, iaitu A, B, C dan D. Bulatkan jawapan yang paling tepat.

- Maklumat berikut menunjukkan persamaan bunyi perkataan bagi beberapa etnik di Alam Melayu.

Bahasa Melayu	Empat
Bahasa Jawa	Papat
Bahasa Tagalog	Apat
Bahasa Melanau	Pat

Apakah yang dapat dibuktikan daripada persamaan bunyi perkataan tersebut?

- Alam Melayu kawasan yang luas
- Bahasa di Alam Melayu adalah serumpun
- Alam Melayu hanya didiami oleh orang Melayu
- Masyarakat Alam Melayu menggunakan bahasa yang sama

Apakah nilai budaya serumpun masyarakat Alam Melayu yang masih diamalkan hingga hari ini?

- Pelayaran
- Gotong-royong
- Kegiatan keagamaan
- Perdagangan antarabangsa

Kurung Bnam yang bermaksud raja gunung.

Apakah kerajaan yang menggunakan gelaran tersebut?

- Funan
- Angkor
- Srivijaya
- Majapahit

Bagaimanakah pemerintah kerajaan Angkor memajukan penanaman padi?

- Membina baray
- Meluaskan empayar
- Menanam padi di sekitar tasik Tonle Sap
- Menggunakan benih padi bermutu tinggi

KERTAS MODEL

UJIAN AKHIR SESI AKADEMIK
UASA

Skor /80

Bahagian B
(20 markah)
Jawab semua soalan.

1. Kerajaan Alam Melayu mempunyai hubungan luar dengan kerajaan China dan India.

(a) Nyatakan bentuk hubungan yang dijalankan oleh kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang lain.

- Perdagangan
- Kesetiaan
- Diplomatik

(3 markah)

(b) Apakah tujuan kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan tersebut?

Funan ingin memohon bantuan ketenteraan dengan China untuk melawan Dai Viet. Srivijaya mendapatkan perhubungan setelah berpelembang dengan sekutu China iaitu Dai Viet. Srivijaya mendapatkan pengiktirafan dan memperkukuh hubungan perdagangan dan perdagangan dengan China. Kedah Tua ingin memperkukuh hubungan perdagangan dengan China. Angkor ingin memperkukuh hubungan perdagangan dan perdagangan dengan China. Majapahit ingin menjalinkan hubungan perhubungan dengan China. Funan dan Srivijaya ingin memperkukuh hubungan perhubungan dan hubungan kesetiaan dengan India. Angkor dan Majapahit ingin memperkukuh hubungan perhubungan dengan India.

(3 markah)

(c) Pada pendapat anda, apakah manfaat yang diperoleh oleh kerajaan Alam Melayu melalui hubungan luar yang dijalin dengan kerajaan luar?

Kandamaru, kerajaan Ekoroti, negeri menentang. Pengaruh agama Hindu Buddha dapat diperkukuh. Kesetiaan, kesetiaan, kesetiaan. Menentang, menentang, menentang. Kesetiaan, kesetiaan, kesetiaan. Kesetiaan, kesetiaan, kesetiaan.

(4 markah)

2. (a) Nyatakan kegiatan pertanian yang dijalankan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Padi, Rempah ratus, Kegiatan pertanian lain: pisang, tebu, jagu, kelapa, kelapa, sayuran, buah-buahan, manggis, buah-buahan, buah-buahan, buah-buahan.

(3 markah)

(b) Apakah hasil tua dan hasil hutan yang dihasilkan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu?

Gaharu, Senggang, kapur barus, Gempur, Rempah ratus, Mutiara.

(3 markah)

PRAKTIS UASA

8

BAGIAN A

1. Hikayat Merong Mahawangsa merupakan antara sumber utama pengasasan kerajaan Melayu.

Apakah kerajaan Melayu yang berkaitan dengan sumber tersebut?

- Perlis
- Kedah
- Kelantan
- Negeri Sembilan

(3 markah)

2. Apakah strategi kerajaan Kedah untuk menghadapi ancaman dari dalam dan luar negeri?

- Mendapatkan perlindungan Raja Siam
- Mengukuhi kedudukan menerusi perkahwinan diraja
- Menjalinkan hubungan diplomatik dengan kerajaan jiran
- Membuka kota atau pusat pentadbiran baharu apabila pemerintah menaiki takhta

(3 markah)

3. Bagaimanakah Long Yunus memastikan usaha menyatukan Kelantan tidak ditentang oleh pihak musuh?

- Mendapatkan perlindungan Raja Patani
- Menjalinkan hubungan diplomatik dengan Siam
- Mendapatkan pengiktirafan daripada Sultan Terengganu
- Mengasaskan Kota Bharu sebagai pusat pemerintahan yang baharu

(3 markah)

4. Maklumat berikut tentang pemerintahan X di Kelantan.

- Memerintah wilayah tebing Sungai Lebir pada awal abad ke-17.
- Memelihara kijang sebagai haiwan kesayangan.

Siapaakah X?

- Long Yunus
- Puteri Saadong
- Sultan Muhammad II
- Che Siti Wan Kembang

(3 markah)

5. Mengapakah Raja Melewar mendapatkan pengiktirafan Kesultanan Johor Riau setelah baginda mengasaskan kerajaan Negeri Sembilan?

- Mendapatkan perlindungan
- Menjalinkan hubungan diplomatik
- Negeri Sembilan merupakan naungan Kesultanan Johor Riau
- Baginda dilantik oleh Kesultanan Johor Riau sebagai Yamtuan Besar

(3 markah)

6. Antara berikut, yang manakah daerah atau luak di Negeri Sembilan?

- Nilai
- Seremban
- Kuala Pilah
- Sungai Ujong

(3 markah)

7. Pada tahun 1843, Siam mengiktiraf Syed Hussin Jamalullail sebagai pemerintah negeri Perlis. Apakah kesan pengiktirafan tersebut?

- Perlis menjadi negeri naungan Siam
- Perlis menjadi negeri yang berdaulat
- Perlis mendapat perlindungan kerajaan Siam
- Perlis menjalinkan hubungan kekeluargaan dengan raja Siam

(3 markah)

8. Mengapakah kerajaan Perlis menghantar bunga emas kepada Siam?

- Sebagai upeti
- Membayar cukai
- Tanda persahabatan
- Mengelakkan serangan Siam

(3 markah)

9. Apakah asas hubungan diplomatik bagi kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dengan kerajaan-kerajaan Melayu yang lain?

- Keselamatan
- Kesefahaman
- Keterenteraan
- Keserumpunan

(3 markah)

10. Antara berikut, yang manakah merupakan hasil bumi yang diperdagangkan oleh kerajaan Kedah?

- Beras
- Garam
- I dan II
- I dan IV

- Bijih timah
- Kayu gaharu
- Il dan III
- Il dan IV

(3 markah)

Elemen Pembinaan Item Ujian Akhir Sesi Akademik (UASA)

JADUAL SPESIFIKASI KERTAS MODEL UJIAN AKHIR SESI AKADEMIK SEJARAH TINGKATAN 2 (EXCEL PBD SEJARAH TINGKATAN 2 - HALAMAN 106)

No	Konteks	BAGIAN A (ITEM MCQ)					Markah	Tahap
		MEMORISE	UNDERSTAND	APPLY	ANALYSE	EVALUATE		
1	Sejarah Alam Melayu						1	1
2	Sejarah Alam Melayu						1	1
3	Sejarah Alam Melayu						1	1
4	Sejarah Alam Melayu						1	1
5	Sejarah Alam Melayu						1	1
6	Sejarah Alam Melayu						1	1
7	Sejarah Alam Melayu						1	1
8	Sejarah Alam Melayu						1	1
9	Sejarah Alam Melayu						1	1
10	Sejarah Alam Melayu						1	1
11	Sejarah Alam Melayu						1	1
12	Sejarah Alam Melayu						1	1
13	Sejarah Alam Melayu						1	1
14	Sejarah Alam Melayu						1	1
15	Sejarah Alam Melayu						1	1
16	Sejarah Alam Melayu						1	1
17	Sejarah Alam Melayu						1	1
18	Sejarah Alam Melayu						1	1
19	Sejarah Alam Melayu						1	1
20	Sejarah Alam Melayu						1	1

Jadual Spesifikasi Ujian (JSU)

Cakupan soalan mengikut tajuk dinyatakan dalam jadual ini.

Resos Digital Guru ePelangi+

Di platform ePelangi+, guru yang menerima guna (*adoption*) siri Excel PBD KSSM diberi akses kepada EG-i dan bahan sokongan ekstra PdPc untuk tempoh satu tahun.

Apakah itu EG-i ?

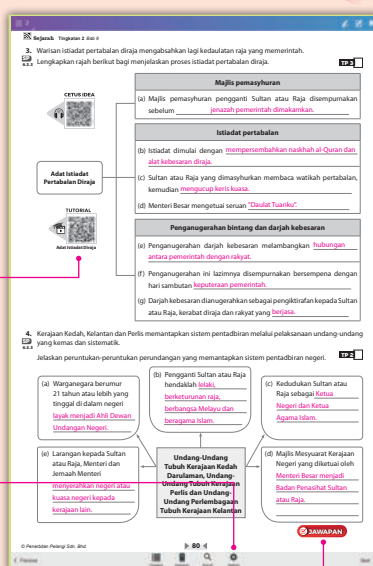
EG-i merupakan versi digital dan interaktif Edisi Guru Excel PBD secara dalam talian. Versi ini akan dapat mengoptimumkan penggunaan teknologi dalam pengajaran, memaksimumkan kesan PdPc, dan membangunkan suasana pembelajaran yang menyeronokkan serta responsif dalam kalangan murid.

Halaman Contoh EG-i

Klik Kod QR untuk mengakses bahan dalam kod QR seperti Cetus Idea (audio), Video, Video Tutorial dan Kuiz Gamifikasi.

Pilih paparan halaman (single/ double page) dan bahasa antara muka melalui **Setting**.

Alat sokongan lain:

- Pen
- Sticky Note
- Unit Converter
- Ruler
- Calculator
- Bookmark

Bagaimanakah saya dapat mengakses semua bahan di ePelangi+ ?

Klik butang JAWAPAN untuk memaparkan atau menyembunyikan jawapan semasa penyampaian PdPc.

Langkah 1 DAFTAR AKAUN

Bagi pengguna baharu ePelangi+, imbas kod QR di atas atau layari plus.pelangibooks.com. Klik **REGISTER** untuk *Create my new account*.

Semak e-mel dan klik pautan untuk mengaktifkan akaun.

Langkah 2 ENROLMEN

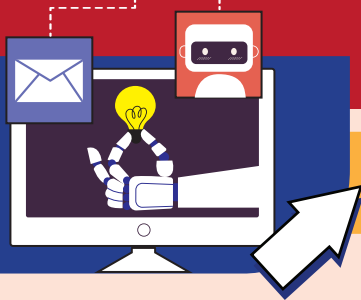
LOG IN ke akaun ePelangi+. Klik *Full Access* dan *Secondary [Full Access]*. Pilih tahun, siri, tingkatan dan tajuk yang dikehendaki. Masukkan *Enrolment Key* untuk enrol.

Hubungi wakil Pelangi untuk mendapatkan *Enrolment Key*.

Langkah 3 AKSES RESOS DIGITAL

Klik bahan untuk dimuat turun, diedit atau dimainkan.

Koleksi Bahan Digital Sokongan

Imbas kod QR di bawah untuk terus mengakses dan memuat turun bahan sokongan digital yang disediakan.

Cetus Idea

Tutorial

Info

Video

KBAT Ekstra

Kuiz Gamifikasi

Praktis Refleksi

Laporan Tugas Sejarah

Jawapan

Bonus Edisi Guru

e-RPH

Nota Grafik

Praktis Ekstra

JSU

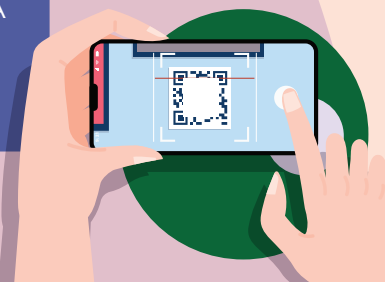
Sila akses ke

ePelangi+

untuk
mendapatkan
bahan digital
eksklusif!

- ▶ Edisi Guru Interaktif dengan butang **JAWAPAN**
- ▶ Edisi Guru PDF
- ▶ PowerPoint Interaktif

- ▶ UASA Ekstra
- ▶ Bank Soalan UASA

Kandungan

Rekod Pentaksiran Murid

iv

►► KERAJAAN ALAM MELAYU

BAB 1

Kerajaan Alam Melayu 1

PowerPoint

- 1.1 Konsep Alam Melayu 2
- 1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu 3
- 1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur 4
- 1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman 5
- Praktis UASA 1 7

BAB 2 Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 10

PowerPoint

- 2.1 Sistem Pemerintahan 11
- 2.2 Kegiatan Ekonomi 13
- Praktis UASA 2 17

BAB 3 Sosiobudaya Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 20

PowerPoint

- 3.1 Bahasa dan Tulisan 21
- 3.2 Persuratan 23
- 3.3 Seni Bina 25
- 3.4 Struktur Sosial 26
- Praktis UASA 3 27

BAB 4 Agama, Kepercayaan dan Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 29

PowerPoint

- 4.1 Agama dan Kepercayaan 30

4.2 Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 32

Praktis UASA 4 35

►► KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASAS KERAJAAN MASA KINI

BAB 5

Kesultanan Melayu Melaka 38

PowerPoint

- 5.1 Pengasasan Kesultanan Melayu Melaka 39
- 5.2 Kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka 40
- 5.3 Pengakhiran Kesultanan Melayu Melaka yang Berpusat di Melaka 44
- Praktis UASA 5 45

BAB 6

Kesultanan Johor Riau 48

PowerPoint

- 6.1 Pengasasan Kesultanan Johor Riau 49
- 6.2 Kegemilangan Kesultanan Johor Riau 51
- Praktis UASA 6 55

BAB 7

Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor 58

PowerPoint

- 7.1 Pengasasan Kesultanan Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor 59
- 7.2 Warisan Kesultanan Melayu Melaka di Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor 61
- Praktis UASA 7 65

BAB 8 Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis 68

 PowerPoint

8.1 Pengasasan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis 69

8.2 Hubungan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dengan Negeri-negeri Melayu yang Lain

 Cetus idea KBAT Ekstra Kuiz Praktis Refleksi P+ P+ 71

Praktis UASA 8 Praktis 75

BAB 9 Warisan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis 78

 PowerPoint

9.1 Warisan Kerajaan Kedah, Kelantan dan Perlis Tutorial Cetus idea KBAT Ekstra P+ 79

9.2 Keunikan Adat dan Pemerintahan Negeri Sembilan Kuiz Praktis Refleksi P+ 83

Praktis UASA 9 Praktis 85

BAB 10 Sarawak dan Sabah 88

 PowerPoint

10.1 Sarawak dan Sabah dalam Alam Melayu 89

10.2 Kemunculan Pemerintahan Tempatan Cetus idea Tutorial P+ 90

10.3 Kegiatan Ekonomi Masyarakat Sarawak dan Sabah 91

10.4 Keunikan Masyarakat Bumiputera Sarawak dan Sabah Video KBAT Ekstra Tutorial Kuiz Praktis Refleksi P+ P+ 92

Praktis UASA 10 Praktis 97

Panduan Tugas Sejarah 99

Contoh Laporan Tugas Sejarah QR

- ▷ Kertas Model Ujian Pertengahan Sesi Akademik
- ▷ Kertas Model Ujian Akhir Sesi Akademik

▶▶▶ JAWAPAN

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/SejarahT2/Jawapan.pdf>

Rekod Pentaksiran Murid

SEJARAH

Tingkatan 2

Nama:

Tingkatan:

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN		
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI	
KERAJAAN ALAM MELAYU						
1 KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sejarah kerajaan Alam Melayu	2, 5			
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3			
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	3			
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah kerajaan Alam Melayu	4, 6			
	5	Membuat penilaian tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3, 5, 6			
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	6			
Tahap Penguasaan Bab 1						
TP 1		TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6

2 SISTEM PEMERINTAHAN DAN KEGIATAN EKONOMI MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	11, 13		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	12		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	13, 14		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	14, 15		
	5	Membuat penilaian tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	16		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	16		
Tahap Penguasaan Bab 2		TP 1 ☐	TP 2 ☐	TP 3 ☐	TP 4 ☐

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
3 SOSIOBUDAYA MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	21		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	22, 25		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi.	24		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	23, 25, 26		
	5	Membuat penilaian tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	25, 26		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	24		
Tahap Penguasaan Bab 3 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

4 AGAMA, KEPERCAYAAN DAN KEUNIKAN WARISAN MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	30, 32, 34		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	30		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi.	31, 32		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	33		
	5	Membuat penilaian tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu.	34		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	34		
Tahap Penguasaan Bab 4 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(x) BELUM MENGUASAI
KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASAS KERAJAAN MASA KINI					
5 KESULTANAN MELAYU MELAKA	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Melayu Melaka	39		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Melayu Melaka	39, 40		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kesultanan Melayu Melaka	41		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Melayu Melaka	41		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Melayu Melaka	42, 43		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah Kesultanan Melayu Melaka	44		
Tahap Penguasaan Bab 5 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6					
6 KESULTANAN JOHOR RIAU	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Johor Riau	49		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Johor Riau	50, 51		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang Kesultanan Johor Riau	49, 50		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Johor Riau	52, 53		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Johor Riau	54		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah Kesultanan Johor Riau	52, 54		
Tahap Penguasaan Bab 6 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6					

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
7 KESULTANAN MELAYU PAHANG, PERAK, TERENGGANU DAN SELANGOR	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	59, 62, 63		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	60, 63, 64		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor dalam pelbagai situasi.	59, 60, 61		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	61		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	62		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	64		
Tahap Penguasaan Bab 7 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					
8 KERAJAAN KEDAH, KELANTAN, NEGERI SEMBILAN DAN PERLIS	1	Mengetahui sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	69		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	69, 70		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dalam pelbagai situasi	70, 72		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	71, 72, 73, 74		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	71		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	73		
Tahap Penguasaan Bab 8 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
9 WARISAN KERAJAAN KEDAH, KELANTAN, NEGERI SEMBILAN DAN PERLIS	1	Mengetahui sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	79, 81		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	70, 80, 82		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dalam pelbagai situasi.	80, 82		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	81, 83		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	84		
	6	Melahirkan idea yang berasingan tentang warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	84		
Tahap Penguasaan Bab 9 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

10 SARAWAK DAN SABAH	1	Mengetahui sejarah Sarawak dan Sabah.	89		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang latar belakang Sarawak dan Sabah	90, 93, 95		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang latar belakang Sarawak dan Sabah dalam pelbagai situasi	90, 91, 92, 96		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan latar belakang Sarawak dan Sabah	92, 93, 94		
	5	Membuat penilaian terhadap latar belakang Sarawak dan Sabah	95		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang latar belakang Sarawak dan Sabah	95		
Tahap Penguasaan Bab 10 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

BAB

1

Kerajaan Alam Melayu

1.1 Konsep Alam Melayu

1. Geografi:

- **Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman** (Meliputi kawasan dari Madagaskar ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan sampai ke Taiwan).
- **Profesor Emeritus Tan Sri Dato' Pendeta (Dr.) Ismail Hussein** (Meliputi selatan Vietnam, Kemboja, selatan Myanmar, Segenting Kra, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina).
- **Alfred Russel Wallace** (Meliputi Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea).
- **Profesor Dr. Ding Choo Ming** (Dunia Melayu merupakan sebuah kawasan yang luas meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina).

2. Bahasa:

- Penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Melayu. Tergolong dalam bahasa Austronesia.

3. Budaya:

- Mempunyai budaya serumpun seperti bahasa dan tulisan, persuratan, struktur sosial dan kesenian.

1.2 Kerajaan Alam Melayu

1. Kerajaan Funan:

- Lokasi: Lembah Sungai Mekong
- Masa: Abad Pertama
- Pusat kerajaan: Vyadhapura
- Pengasas: Kaundinya

2. Kerajaan Champa:

- Lokasi: Selatan dan tengah Vietnam
- Masa: Abad Kedua
- Pusat kerajaan: Indrapura
- Pengasas: Chu-Lien

3. Kerajaan Kedah Tua:

- Lokasi: Sungai Mas dan Sungai Bujang
- Masa: Abad Kelima
- Pusat kerajaan: Sungai Mas dan Pangkalan Bujang

4. Kerajaan Gangga Negara:

- Lokasi: Pantai barat bahagian tengah Tanah Melayu
- Masa: Abad Keenam
- Pusat kerajaan: Pangkalan
- Pengasas: Raja Ganji Sarjuna / Raja Khmer

5. Kerajaan Srivijaya:

- Lokasi: Lembah Sungai Musi, Sumatera
- Masa: Abad Ketujuh
- Pusat kerajaan: Palembang
- Pengasas: Dapunta Hyang Sri Jayanasa

6. Kerajaan Angkor:

- Lokasi: Lembah Sungai Mekong
- Masa: Abad Kesembilan
- Pusat kerajaan: Hariharalaya
- Pengasas: Jayavarman II

7. Kerajaan Majapahit:

- Lokasi: Lembah Sungai Brantas, Jawa Timur
- Masa: Abad Ke-13
- Pusat kerajaan: Kota Trowulan
- Pengasas: Raden Vijaya

1.1 Konsep Alam Melayu

1. Lengkapkan pendapat yang diberikan oleh tokoh berikut tentang konsep Alam Melayu.

TP 1

SP
5.1.1

(a)

Profesor Dr. Ding Choo Ming

Meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina.

(b)

Alfred Russel Wallace

Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga ke Papua New Guinea.

(c)

Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman

Meliputi Madagaskar ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan ke Taiwan.

(d)

Abdul Hadi Haji Hassan

Meliputi Kepulauan Melayu hingga selatan Thailand

(e)

Profesor Emeritus Tan Sri Dato' Pendeta (Dr.) Ismail Hussein

Selatan Vietnam, Kemboja, Selatan Myanmar, Segenting Kra, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina.

TUTORIAL

Konsep Alam Melayu

1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu

TP 2

2. Namakan pusat kerajaan Alam Melayu berikut.

SP
5.1.2

	Nama kerajaan	Pusat kerajaan
(a)	Kerajaan Funan	Vyadhapura
(b)	Kerajaan Champa	Indrapura
(c)	Kerajaan Srivijaya	Palembang
(d)	Kerajaan Angkor	Hariharalaya
(e)	Kerajaan Majapahit	Kota Trowulan
(f)	Kerajaan Kedah Tua	Sungai Mas dan Pangkalan Bujang
(g)	Kerajaan Gangga Nagara	Pangkalan

P+ NOTA VISUAL

3. Kerajaan Alam Melayu telah wujud sejak awal abad pertama.

MAHIR UASA

SP
5.1.2

(a) Pada peringkat awal kemunculan kerajaan Alam Melayu adalah di lembah sungai.

KBAT
Menganalisis

Mengapakah kerajaan-kerajaan Alam Melayu muncul di lembah sungai?

TP 3

Sungai membekalkan air minuman/ kegunaan harian.

Sungai mengairi kawasan pertanian.

Sungai merupakan laluan perhubungan dan pengangkutan yang penting.

(b) Apakah iktibar yang anda peroleh daripada kajian terhadap kerajaan Alam Melayu?

KBAT
Menilai

Kerajaan Alam Melayu mampu membina tamadun / kegemilangan yang agung.

Kawasan yang kita diami mempunyai warisan kerajaan yang agung.

TP 5

1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur

4. Lengkapkan jadual berikut berkaitan dengan aspek kemasyhuran kerajaan Alam Melayu.

TP 4

SP
5.1.3

Kerajaan	Pengasas	Pemerintah masyhur	Aspek kemasyhuran
(a) Funan	Kaundinya	Fan Shih-man	Meluaskan empayar ke Sungai Mekong hingga Teluk Cam Ranh. Menguasai selatan Myanmar dan Segenting Kra. Menguasai jalan perdagangan antara timur dengan barat. Menjadi pusat perdagangan utama di Alam Melayu.
(b) Champa	Chu Lien	Che Bong Nga	Mengatasi ancaman Dai Viet. Meluaskan empayar ke wilayah Dai Viet hingga Lembah Sungai Merah. Berjaya membunuh Raja Tran Due Tong, pemerintah Dai Viet. Mendapat pengiktirafan daripada Dinasti Ming pada tahun 1369.
(c) Srivijaya	Dapunta Hyang Sri Jayanasa	Sangramadhananjaya	Berjaya menakluk Sumatera, selatan Myanmar, Tanah Melayu dan Segenting Kra. Menguasai jalan laut antarabangsa iaitu Selat Melaka dan Selat Sunda. Menjadi kuasa perdagangan utama di Alam Melayu. Pusat pengajian agama Buddha.
(d) Angkor	Jayavarman II	Suryavarman II Jayavarman VII	Meluaskan empayar ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. Berjaya menghalang ancaman Champa dan Dai Viet. Mewujudkan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar. Meluaskan empayar hingga ke sempadan Annam. Membina Angkor Thom dan 102 buah hospital.
(e) Majapahit	Raden Wijaya	Patih Gajah Mada	Mengembalikan keamanan dan keselamatan kerajaan. Meluaskan tanah jajahan ke timur Pulau Jawa, pesisir pantai timur Sumatera, pesisir selatan dan barat Pulau Borneo, bahagian selatan dan timur Sulawesi dan Kepulauan Maluku.

1.4

Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman

5. Namakan kerajaan luar yang muncul sezaman dengan kerajaan Alam Melayu.

MAHIR UASA

TP 1

SP

5.1.4

(a) **Abad pertama:**

(i) Empayar Rom

(ii) Empayar Parsi

(iii) Empayar Kushan

(b) **Abad kesembilan:**

(i) Empayar Byzantine

(ii) Empayar Abbasiyah

(iii) Empayar Chola

(c) **Abad ke-14:**

(i) Empayar Mongol

(ii) Kerajaan Turki Uthmaniyah

(iii) Kesultanan Delhi

6. Terangkan kesan hubungan diplomatik kerajaan Alam Melayu berikut dengan kerajaan China dan India.

SP

5.1.4

TP 5

Funan	
(a) Mendapat bantuan ketenteraan untuk menentang Dai Viet.	(b) Memperkukuh hubungan perdagangan dan keagamaan dengan India.
Majapahit	
(c) Menjalinkan hubungan persahabatan.	(d) Mengeratkan hubungan persahabatan.
Srivijaya	
(e) Mendapat pengiktirafan dan memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan.	(f) Mengeratkan hubungan persahabatan dan keagamaan.
Angkor	
(g) Memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan.	(h) Mengeratkan hubungan persahabatan.

China

India

7. Jelaskan faktor wujudnya hubungan antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar.

TP 4

SP
5.1.4

Kedudukan strategik di laluan perdagangan timur dan barat.

KBAT
Menganalisis

Kerajaan Alam Melayu kaya dengan hasil bumi.

Sikap keterbukaan pemerintah kerajaan Alam Melayu.

8. Pemimpin Kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan luar dengan kerajaan India dan China. Apakah manfaat yang diterima oleh kerajaan Alam Melayu daripada tindakan tersebut?

TP 5

SP
5.1.4

KBAT
Menilai

Mengekalkan keamanan dalam negara melalui perlindungan yang diperolehi daripada negara China dan India.

Meningkatkan kemajuan perdagangan kerana memperoleh bahan dagangan daripada luar.

Mendapat keuntungan kepada negara melalui pembekalan barang dagangan.

Keselamatan negara terjamin.

Kemasukan pengaruh budaya dari luar.

9. Kerajaan Alam Melayu merupakan kerajaan yang penting dan setanding dengan kerajaan luar yang lain. Sebagai generasi muda, apakah nilai yang dapat anda pelajari dalam mengekalkan kegemilangan?

TP 6

SP
5.1.4

KBAT
Mengaplikasi

Berbangga dengan kemajuan negara.

Gigih berusaha untuk memajukan negara.

Berdaya saing dengan negara lain.

Mengutamakan perdamaian.

Bijak mengatur hubungan luar.

10. Lakukan aktiviti berikut.

SP
5.1.4

Aktiviti PAK-21

Penulisan Pantas

TP 6

- Guru mengedarkan sehelai kertas kosong kepada setiap murid.
- Guru memberikan arahan kepada murid, iaitu:
 - Guru akan membacakan soalan sebanyak dua kali.
 - Namakan kerajaan Alam Melayu yang masyhur.
 - Namakan kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Alam Melayu pada abad kesembilan.
 - Nyatakan tujuan kerajaan Alam Melayu menjalinkan hubungan dengan kerajaan China.
 - Murid-murid dikehendaki menjawab soalan-soalan tersebut secara bertulis dalam tempoh 3 minit bagi setiap soalan.
 - Murid-murid mula menulis apabila guru menyebut "mula".
- Murid-murid membuat satu kesimpulan tentang kerajaan Alam Melayu apabila aktiviti berakhir.

CETUS IDEA

KBAT EKSTRA

PRAKTIS
REFLEKSI

Bab 1

KUIZ
GAMIFIKASI

Bab 1

Tahap Penguasaan Bab 1 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6

BAHAGIAN A

1. Maklumat berikut berkaitan dengan konsep Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 6

Kepulauan Melayu meliputi Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea.

Siapakah tokoh yang mengemukakan pandangan tersebut?

- A Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman
- B Profesor Dr. Ding Choo Ming
- C Abdul Hadi Haji Hassan
- D Alfred Russel Wallace

Aras R Mengingat

2. Bahasa Melayu telah digunakan secara meluas di Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 6

Mengapakah keadaan sedemikian berlaku?

- I Mudah dipelajari
- II Sifat yang sederhana
- III Perkembangan intelektual
- IV Galakan daripada pemerintah
- A I dan II
- B I dan IV
- C II dan III
- D III dan IV

Aras S Memahami

3. Antara berikut, yang manakah merupakan nilai serumpun yang wujud dalam kalangan masyarakat Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 7

- A Gotong-royong
- B Keusahawanan
- C Kematangan pemikiran
- D Permainan wayang kulit

Aras S Menilai

4. Pilih padanan yang tepat.

Buku Teks
ms. 8

	Kerajaan Alam Melayu	Pusat Kerajaan
I	Funan	Vyadhapura
II	Gangga Nagara	Pangkalan
III	Majapahit	Palembang
IV	Champa	Hariharalaya

- A I dan II
- B I dan IV
- C II dan III
- D III dan IV

Aras S Mengingat

5. Apakah faktor kemerosotan kerajaan Funan?

Buku Teks
ms. 9

- A Bencana alam
- B Ancaman Dai-Viet
- C Peluasan kuasa oleh Chola
- D Serangan kerajaan Chenla

Aras R Memahami

6. Pada abad ke-14, kemunculan kerajaan Angkor sezaman dengan empayar Mongol, kerajaan Turki Uthmaniyah dan

Buku Teks
ms. 15

- A Dinasti Tang
- B Empayar Rom
- C Kesultanan Delhi
- D Kerajaan Abbasiyah

Aras S Mengingat

7. Siapakah pemerintah empayar Maurya yang bertanggungjawab mengembangkan ajaran Buddha?

Buku Teks
ms. 17

- A Asoka
- B Jayavarman
- C Suryavarman
- D Chandragupta

Aras R Mengingat

8. Apakah hubungan yang terjalin antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang sezaman dengannya?

Buku Teks
ms. 18

- A Hubungan diplomatik
- B Hubungan intelektual
- C Hubungan ketenteraan
- D Hubungan kekeluargaan

Aras R Memahami

9. Apakah tujuan kerajaan Kedah Tua menjalin hubungan dengan kerajaan China?

Buku Teks
ms. 18

- A Mendapat pengiktirafan
- B Menyebarkan agama Buddha
- C Meminta bantuan ketenteraan
- D Memperkukuh hubungan perdagangan

Aras S Menganalisis

10. Mengapakah kerajaan Majapahit menghantar utusan ke India pada abad ke-14?

Buku Teks
ms. 19

- A Mendapatkan pengiktirafan
- B Memohon bantuan ketenteraan
- C Mengeratkan hubungan persahabatan
- D Memperkukuh hubungan perdagangan

Aras S Menganalisis

BAHAGIAN B

Buku Teks
ms. 10

1. Kerajaan Angkor merupakan antara kerajaan Alam Melayu yang telah mencapai zaman kemasyhurannya yang tersendiri.

(a) Nyatakan pemerintah yang masyhur dalam kerajaan Angkor.

(i) Suryavarman II

(ii) Jayavarman II / Jayavarman VII

Aras R Mengingat [2 markah]

(b) Huraikan sumbangan pemerintah di 1(a) dalam menonjolkan kemasyhuran kerajaan Angkor.

Jayavarman II mengasaskan kerajaan. Jayavarman II menyatukan wilayah dalam kerajaan di Lembah Sungai Mekong.

Suryavarman II meluaskan empayar Angkor ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. Suryavarman II berjaya menghalang ancaman Champa dan Dai Viet. Suryavarman II berjaya mewujudkan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar.

Aras S Menilai [4 markah]

(c) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah nilai yang boleh diteladani oleh pemimpin negara kita daripada pemerintah Angkor?

Mempertahankan kedaulatan negara daripada ancaman kuasa asing.

Memperkuatkan angkatan tentera bagi menghadapi serangan musuh jika berlaku.

Mementingkan kebajikan rakyat. Menyediakan kemudahan asas untuk rakyat.

Bijak merancang pembangunan negara.

Memegang teguh kepercayaan agama.

(Mana-mana jawapan munasabah)

Aras T Mengaplikasi [4 markah]

KLU SOALAN

Kerajaan Alam Melayu membangun dan maju setanding dengan kerajaan luar lain yang lebih besar dan popular.

2. Gambar berikut menunjukkan seni bina kerajaan Alam Melayu dan kerajaan luar pada abad kesembilan.

Angkor Wat

Pagoda Xumi

(a) Namakan **tiga** kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Funan.

(i) Empayar Rom

(ii) Empayar Parsi

(iii) Dinasti Han

Aras R Mengingat [3 markah]

(b) Nyatakan **tiga** bentuk hubungan yang terjalin antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar.

(i) Hubungan perdagangan

(ii) Hubungan keagamaan

(iii) Hubungan diplomatik

Aras R Memahami [3 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah kesimpulan yang dapat dibuat tentang hubungan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar?

Kerajaan Alam Melayu bersifat terbuka.

Jalinan hubungan membantu kemajuan kerajaan Alam Melayu.

Pemerintah kerajaan Alam Melayu bijak menguruskan hubungan kerajaannya dengan kerajaan luar.

Saling menghormati dalam menjalinkan hubungan dengan kerajaan luar.

Hubungan dengan kerajaan luar membawa kesejahteraan kepada kerajaan Alam Melayu.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras S Menganalisis [4 markah]

BAHAGIAN C

KLU SOALAN

Kerajaan Angkor berpusat di Hariharalaya dan kawasannya meliputi Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar.

1. Gambar berikut menunjukkan Angkor Thom yang dibina oleh Jayavarman VII.

Buku Teks
ms. 10

(a) Terangkan kemasyhuran kerajaan Angkor.

Aras S Memahami [6 markah]

(b) Apakah iktibar yang boleh diambil daripada kemasyhuran kerajaan Alam Melayu?

Aras T Menilai [8 markah]

(c) Pada pandangan anda, apakah aspek yang perlu ditekankan oleh kerajaan Malaysia jika ingin menjadi sebuah negara yang masyhur?

Aras T Mencipta [6 markah]

BAB

2

Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu

2.1 Sistem Pemerintahan

1. Pemerintahan Beraja:

- Raja menggunakan **pelbagai gelaran** seperti Kurung Bnam (Funan), Rajadhiraja (Champa), Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau (Srivijaya), Dewaraja (Angkor) serta Maharaja (Majapahit).
- Raja dianggap mulia dan suci.

2. Pemerintahan Pusat dan Wilayah:

- Raja dibantu oleh golongan pembesar, tentera dan golongan agama.
- Pembesar bertanggungjawab mengutip cukai.
- Pentadbiran dibahagikan kepada unit yang lebih kecil seperti daerah dan kampung.

2.2 Kegiatan Ekonomi

1. Pertanian:

• Penanaman padi:

- Kerajaan Funan dan Angkor terletak di Lembah Sungai Mekong dan hujan telah membekalkan air ke tasik-tasik besar.
- Pemerintah Angkor membina *baray* bagi menyimpan air.

- Pemerintah Champa melantik Ketua Air untuk menyelenggarakan terusan dan daik.
- Pemerintah kerajaan Majapahit membina sistem pengairan untuk meningkatkan pengeluaran padi sawah.

• Rempah-ratus:

- Bunga cengkih ditanam di Kepulauan Maluku, buah pala pula ditanam di Pulau Banda, manakala lada hitam ditanam di Sumatera dan Jawa.

• Tanaman lain:

- Mengusahakan pelbagai tanaman seperti pisang, tebu, bijan, kekacang, kelapa, sayuran dan buah-buahan.

2. Perdagangan:

• Pelabuhan

- Di tengah-tengah laluan perdagangan timur dan barat.
- Oc Eo, Turan, Sri Banoy, Palembang, Yasodharapura, Tuban, Surabaya, Sungai Mas, Pangkalan Bujang dan Pangkalan.

• Pedagang luar

- China, India, Arab dan Parsi.
- Mereka membawa pelbagai jenis barang dagangan untuk dijual dan ditukar dengan barangan daripada kerajaan Alam Melayu.
- Aktiviti perdagangan di Alam Melayu telah membangunkan pelabuhan dan memajukan pembuatan kapal.

3. Hasil Hutan dan Hasil Laut:

• Hasil hutan

- Gaharu digunakan sebagai bahan pewangi dan perubatan.
- Sarang burung layang-layang banyak didapati di utara Pulau Borneo dan digunakan untuk kesihatan dan perubatan.
- Rotan digunakan sebagai bahan binaan dan barang kraf tangan.
- Kapur barus digunakan sebagai bahan pewangi.

• Hasil laut

- Gamat dijadikan bahan makanan dan perubatan.
- Rumpai laut dijadikan makanan.
- Mutiara dijadikan barang perhiasan.

4. Perlombongan dan Pembuatan:

- Perlombongan: Emas dan perak (Champa) serta bijih besi (Angkor).
- Pembuatan: Barang perhiasan besi dan emas (Funan dan Angkor), tembikar dan cuka kelapa (Champa) serta garam (Majapahit).

2.1 Sistem Pemerintahan

1. Bulatkan jawapan yang betul untuk gelaran raja bagi pemerintah kerajaan Alam Melayu yang berikut. **TP 1**

SP
5.2.1

(a) Kerajaan Funan

A	Kurung Bnam
---	-------------

B	Dewaraja
---	----------

(b) Kerajaan Champa

A	Maharaja di Pulau
---	-------------------

B	Rajadhiraja
---	-------------

(c) Kerajaan Angkor

A	Dewaraja
---	----------

B	Cakravatin
---	------------

(d) Kerajaan Srivijaya

A	Bodhisattva
---	-------------

B	Sri Bathara
---	-------------

(e) Kerajaan Majapahit

A	Raja di Gunung
---	----------------

B	Maharaja
---	----------

2. Isi tempat kosong dengan nama kerajaan Alam Melayu yang berkaitan dengan pentadbiran pusat dan wilayah berikut. **TP 1**

SP
5.2.1

	Huraian	Kerajaan
(a)	Dibahagikan kepada tujuh wilayah.	Kerajaan Funan
(b)	Dibantu oleh Sapta Prabu, iaitu Majlis Penasihat Diraja.	Kerajaan Majapahit
(c)	Wilayah Kedatuan ditadbir oleh Datu berketurunan raja.	Kerajaan Srivijaya
(d)	Terdapat lima wilayah, iaitu Indrapura, Amaravati, Vijaya, Kauthara dan Panduranga.	Kerajaan Champa
(e)	Raja dibantu oleh pembesar yang bertanggungjawab dalam bidang keagamaan dan kehakiman.	Kerajaan Angkor
(f)	Raja berperanan memajukan perdagangan dan bertanggungjawab dalam hal ehwal keselamatan.	Kerajaan Gangga Nagara

3. Jelaskan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu berikut.

SP
5.2.1

Srivijaya

(a) Raja

Raja-raja Srivijaya dipercayai mempunyai unsur kesaktian.

Raja dianggap sebagai Bodhisattva yang merujuk peranan raja sebagai Buddha di bumi.

Raja Srivijaya digelar sebagai Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau.

(b) Pemerintahan pusat dan wilayah

Raja dibantu oleh Yuvaraja, iaitu Putera Mahkota, Pratiyuvaraja sebagai Raja Muda dan Rajakumara.

Raja juga dibantu oleh golongan agama, tentera, pemungut cukai, hakim dan penjaga harta kerajaan.

Pentadbiran wilayah dibahagikan kepada dua.

Kedatuan yang ditadbir oleh Datu berketurunan raja.

Pradatuan yang ditadbir oleh Datu bukan keturunan raja.

Angkor

(c) Raja

Raja-raja Angkor menggunakan gelaran Dewaraja yang mengaitkan raja sebagai dewa.

Kuasa kedua dan ketiga dalam sistem pemerintahan raja ialah Permaisuri dan Raja Muda.

(d) Pemerintahan pusat dan wilayah

Raja dibantu oleh pembesar-pembesar yang

bertanggungjawab dalam bidang keagamaan, kehakiman, keselamatan dan perbendaharaan.

Pada peringkat wilayah, Angkor dibahagikan kepada wilayah, daerah, daerah kecil dan kampung.

CETUS IDEA

TUTORIAL

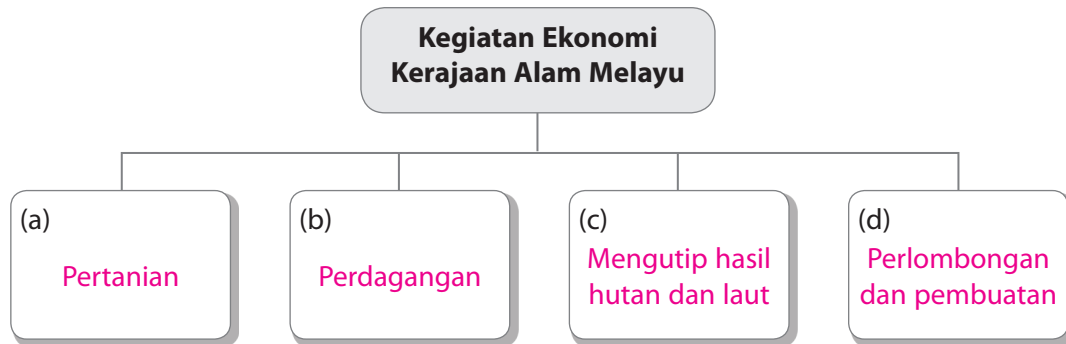

Sistem Pemerintahan

2.2 Kegiatan Ekonomi

4. Nyatakan kegiatan ekonomi utama yang dijalankan dalam kerajaan Alam Melayu.

SP
5.2.2

TP 1

KBAT EKSTRA

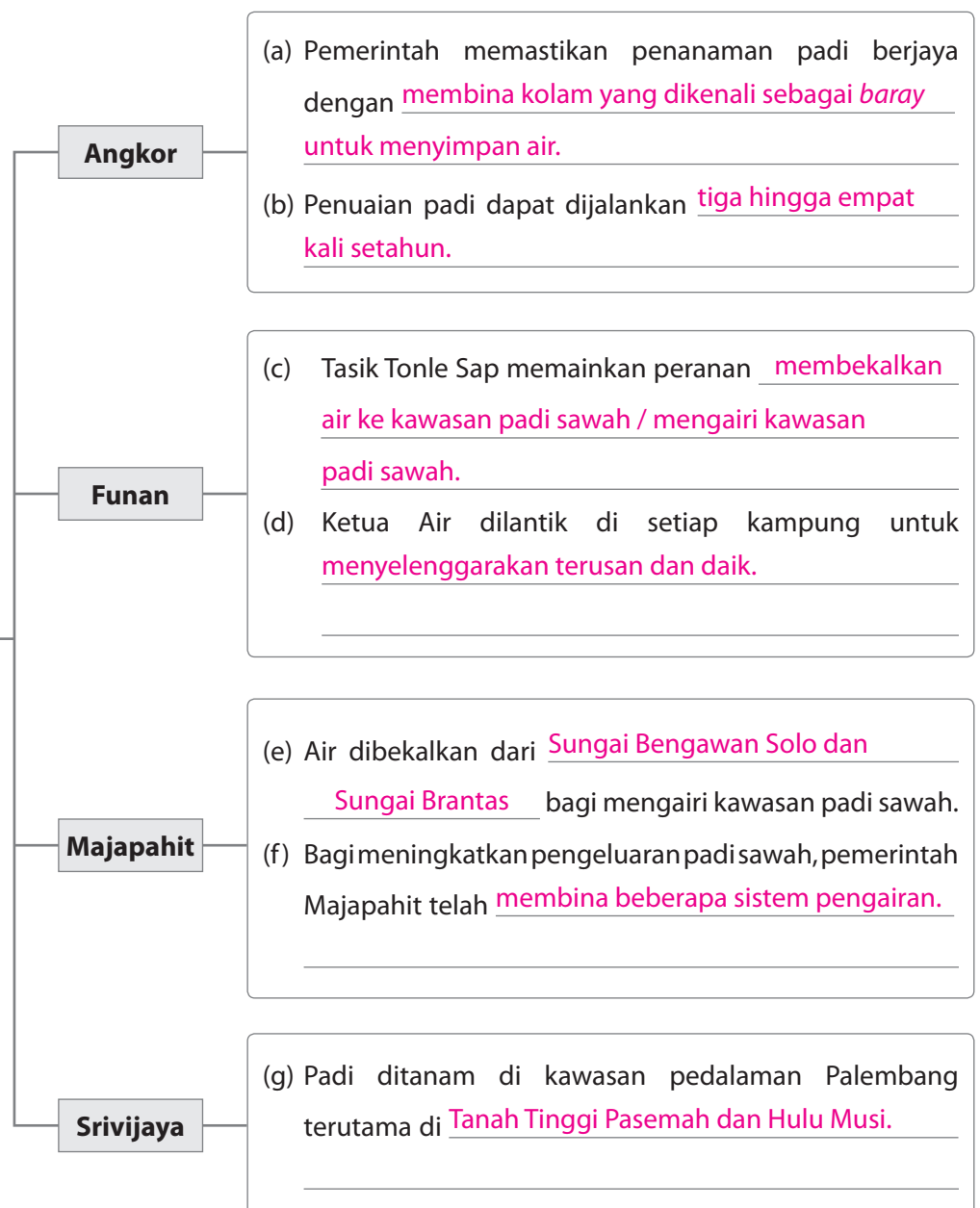
CETUS IDEA

5. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan faktor perkembangan penanaman padi dalam kerajaan Alam Melayu.

SP
5.2.2

TP 3

6. Lengkapkan jadual yang berikut dengan maklumat berkaitan kegiatan perdagangan dalam kerajaan Alam Melayu. **TP 4**

Nama Kerajaan	Pelabuhan	Barang dagangan
(a) Funan	(i) <u>Oc-Eo</u>	- Damar - Kayu cendana - Kapur barus - Gaharu
(b) <u>Champa</u>	(i) Turan (ii) Kam ran (iii) <u>Sri Banoy</u> (iv) <u>Maliti</u>	- Beras - Perak - Gaharu - Emas - Gading gajah
(c) Srivijaya	(i) <u>Palembang</u>	- Madu - Rempah - Rumpai laut - Rotan - Mutiara - Sumbu badak
(d) Angkor	(i) <u>Yasodharapura</u>	- Buah pelaga - Minyak sayuran - Lilin lebah - Gading gajah
(e) <u>Majapahit</u>	(i) Tuban (ii) Sidayu (iii) <u>Gresik</u> (iv) <u>Surabaya</u>	- Kayu cendana - Ikan - Mutiara - Gaharu - Kulit penyu
(f) Kedah Tua	(i) Sungai Mas (ii) <u>Pangkalan Bujang</u>	- Rotan - Kayu cendana - Damar - Gading gajah
(g) Gangga Nagara	(i) Pangkalan (ii) <u>Lembah Kinta</u> (iii) <u>Tanjung Rambutan</u> (iv) <u>Bidor</u> (v) <u>Sungai Siput</u>	- Emas - Rempah-ratus - Damar - Bijih timah - Kapur barus

7. Berdasarkan pengetahuan anda, nyatakan kepentingan pelabuhan kepada masyarakat kerajaan Alam Melayu. **MAHIR UASA TP 3**

SP 5.2.2

KBAT Menilai

Tempat pengumpulan barang dagangan.

Melakukan aktiviti perdagangan.

Mempunyai pelbagai kemudahan untuk pedagang.

Tempat persinggahan pedagang.

Tempat menunggu peralihan angin monsun.

(Mana-mana jawapan munasabah)

8. Kerajaan Alam Melayu kaya dengan hasil hutan dan laut.

SP
5.2.2

Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, nyatakan kawasan Alam Melayu yang mempunyai hasil hutan dan laut berikut serta nyatakan kegunaannya.

TP 4

(a) Gaharu

Banyak terdapat di hutan Sungai Mekong, Tanah Melayu dan Sumatera.

Digunakan sebagai pewangi dan perubatan.

(b) Rotan

Mudah didapati di seluruh Alam Melayu.

Digunakan sebagai bahan binaan dan barang kraf tangan.

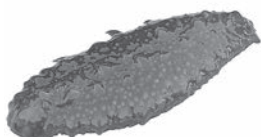
(c) Kapur barus

Banyak terdapat di Sumatera dan Borneo.

Digunakan sebagai bahan pewangi.

(d) Gamat

Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu.

Dijadikan bahan makanan dan perubatan.

(e) Mutiara

Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu.

Dijadikan barang perhiasan.

(f) Rumpai laut

Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu.

Dijadikan bahan makanan.

VIDEO

Rumpai Laut

9. Berdasarkan pencapaian masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam aspek pembuatan berikut, nyatakan iktibar yang boleh dipelajari oleh masyarakat masa kini.

TP 5

TP 6

KBAT
Menilai

KUIZ
GAMIFIKASI

Bab 2

PRAKTIS
REFLEKSI

Bab 2

	
Cuka kelapa dihasilkan oleh masyarakat Champa	Barang perhiasan emas dibuat oleh masyarakat Angkor dan Funan
	
Garam dihasilkan oleh masyarakat Majapahit	Tembikar dibuat oleh masyarakat Champa

- Bersikap kreatif
 - Berusaha memperbaiki kehidupan
 - Mempunyai kemajuan sains dan teknologi
 - Bersifat inkuiristik
 - Rajin berusaha
- (Mana-mana jawapan munasabah)

10. Lakukan aktiviti berikut.

SP
5.2.2

Aktiviti PAK-21

Rangkaian

TP 6

- Murid dibahagikan kepada lima kumpulan.
- Guru memberikan arahan kepada murid, iaitu:
 - Peruntukan masa: lima belas minit sahaja.
 - Soalan: Terangkan peranan raja yang diamalkan oleh kerajaan-kerajaan Alam Melayu.
 - Setiap kumpulan hanya mengkaji sistem pemerintahan sebuah kerajaan sahaja.
- Murid perlu membuat rantai kertas dengan menyusun setiap kertas yang ditulis dengan idea atau maklumat berkaitan dengan soalan yang diberikan.
- Masa bermula selepas guru menyebut 'Mula'.
- Selepas itu, murid perlu membentangkan hasil kajian.

BAHAGIAN A

1. Raja kerajaan yang manakah menggunakan gelaran Kurung Bnam?

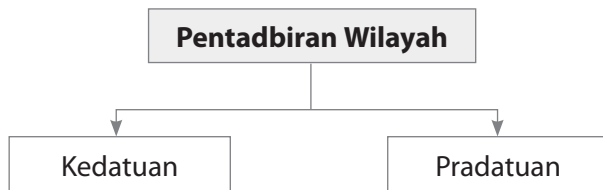
Buku Teks
ms. 26

- A Angkor
B Majapahit
C Funan
D Srivijaya

Aras R Mengingat

2. Rajah berikut menunjukkan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 26

Kerajaan manakah yang mempunyai sistem pemerintahan tersebut?

- A Angkor
B Champa
C Srivijaya
D Kedah Tua

Aras R Memahami

3. Wanita kerabat diraja mendapat tempat yang tinggi dalam pentadbiran kerajaan X.

Buku Teks
ms. 27

Apakah kerajaan X?

- A Srivijaya
B Majapahit
C Kedah Tua
D Gangga Nagara

Aras S Memahami

4. Siapakah yang memiliki "Kuasa Kedua" dalam kerajaan Angkor?

Buku Teks
ms. 27

- A Datu
B Permaisuri
C Raja Muda
D Perdana Menteri

Aras R Mengingat

5. Gambar berikut menunjukkan penanaman padi di kawasan tanah tinggi kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 28

Mengapakah padi ditanam secara berteres?

- A Menambahkan hasil
B Mendapatkan bekalan air
C Memudahkan penanaman
D Mempelbagaikan hasil tanaman

Aras S Menganalisis

6. Apakah usaha yang dilakukan oleh pemerintah kerajaan Angkor bagi memastikan penanaman padi berjaya?

Buku Teks
ms. 28

- A Membina *baray*
B Memperkenalkan pelbagai jenis padi
C Menanam padi di sekitar Tasik Tonle Sap
D Menggalakkan penduduk menanam padi

Aras S Memahami

7. Apakah fungsi Ketua Air dalam kerajaan Champa?

Buku Teks
ms. 28

- A Mengetuai angkatan tentera laut
B Menjamin keselamatan pelabuhan
C Menyelenggarakan terusan dan daik
D Memajukan kegiatan penanaman padi

Aras R Mengingat

8. Apakah tujuan kerajaan Srivijaya mewujudkan jawatan Tuhan Vatakvurah di pelabuhan?

Buku Teks
ms. 30

- A Mengutip cukai di pelabuhan
B Menyebarkan agama Buddha di pelabuhan
C Menggalakkan kedatangan pedagang India
D Menyelia aktiviti perdagangan dan perkapalan

Aras S Menganalisis

9. Apakah pelabuhan yang membolehkan kerajaan Funan berkembang maju?

Buku Teks
ms. 30

- A Oc Eo
B Palembang
C Yasodharapura
D Pangkalan Bujang

Aras R Mengingat

10. Jadual berikut berkaitan dengan kegiatan pembuatan yang dijalankan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 31

Kerajaan	Hasil pembuatan
Funan dan Angkor	Barang perhiasan emas dan bijih besi
Champa	Cuka kelapa dan tembikar
Majapahit	Garam, gula, minyak, mi daripada beras dan pembungkusan daging kerbau

Apakah nilai yang boleh dipelajari daripada amalan yang ditunjukkan oleh masyarakat Alam Melayu tersebut?

- A Bertanggungjawab
B Semangat bekerjasama
C Kreatif dalam penciptaan
D Peka terhadap alam sekitar

Aras T Menilai

BAHAGIAN B

KLU SOALAN

Sungai popular dalam kerajaan Alam Melayu ialah Sungai Mekong, Sungai Bengawan Solo serta Sungai Brantas. Pemerintah turut melantik pembesar bagi menjaga sistem perairan negara.

1. Gambar berikut berkaitan dengan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 28

(a) Nyatakan **tiga** sebab utama kegiatan penanaman padi diberikan perhatian oleh pemerintah kerajaan Alam Melayu.

(i) Mempunyai tanah yang subur.

(ii) Mempunyai sungai / tasik yang membekalkan air.

(iii) Nasi merupakan makanan ruji masyarakat.

Aras R Memahami [3 markah]

(b) Apakah faktor kemajuan kerajaan Funan dan Angkor dalam penanaman padi sawah?

Kawasan di Lembah Sungai Mekong subur untuk tujuan penanaman padi.

Sungai Mekong membekalkan air untuk penyaliran ke padi sawah.

Air dari Tasik Tonle Sap digunakan untuk mengairi padi sawah.

Aras S Menganalisis [3 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah usaha-usaha yang dapat dilaksanakan bagi memajukan penanaman padi di negara kita?

Memperkenalkan baka padi yang baik.

Memberikan khidmat nasihat kepada petani.

Memberikan ganjaran kepada penanam padi yang berjaya.

Menggalakkan penanaman padi menggunakan teknologi moden.

Aras T Mencipta [4 markah]

Buku Teks
ms.
30 - 31

2. Perdagangan merupakan kegiatan ekonomi yang penting bagi kerajaan Alam Melayu dan pedagang luar dari China, India, Arab dan Parsi membawa pelbagai barangan untuk dijual dan ditukar dengan barangan dari kerajaan Alam Melayu.

(a) Nyatakan **tiga** faktor utama yang membolehkan kerajaan Alam Melayu berkembang pesat dalam perdagangan.

- (i) Kedudukan Alam Melayu di tengah-tengah laluan perdagangan timur dan barat.
- (ii) Pelabuhan dilengkapi dengan kemudahan bekalan air dan tempat tinggal.
- (iii) Kawasan jual beli dan tempat menyimpan barang dagangan disediakan di pelabuhan.

Aras S Menganalisis [3 markah]

(b) Namakan **tiga** jenis barangan yang dibawa oleh pedagang China.

- (i) Sutera
- (ii) Tembikar
- (iii) Pinggan dan mangkuk

Aras R Mengingat [3 markah]

(c) Sekiranya anda diberikan tanggungjawab untuk menjaga pelabuhan dalam kerajaan Alam Melayu, nyatakan langkah-langkah yang boleh anda laksanakan bagi memastikan pelabuhan tersebut dapat berfungsi sepenuhnya.

Menjaga keselamatan di perairan.

Menyediakan pelbagai kemudahan seperti tempat penginapan, gudang dan restoran.

Melaksanakan peraturan perdagangan yang adil.

Mewujudkan bank / syarikat insurans di kawasan pelabuhan.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras T Mengaplikasi [4 markah]

BAHAGIAN C

KLU SOALAN

Sistem beraja terbahagi kepada pemerintahan pusat dan pemerintahan wilayah. Golongan dalam struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu terbahagi kepada golongan pemerintah dan golongan diperintah.

1. Kerajaan Alam Melayu telah mengamalkan sistem pemerintahan beraja. Raja dibantu oleh golongan pembesar yang berwibawa dan telah menyumbang kepada kemasyhuran kerajaan.

Buku Teks
ms.
26 - 27

(a) Terangkan kedudukan raja dalam kalangan masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Aras S Memahami [6 markah]

(b) Huraikan pentadbiran pusat dan wilayah yang diamalkan oleh kerajaan Alam Melayu yang berikut.

- Funan
- Angkor
- Majapahit

Aras S Menganalisis [6 markah]

(c) Sistem beraja masih kekal diamalkan di negara kita sehingga ke hari ini. Sebagai generasi muda, bagaimanakah anda menunjukkan kesetiaan kepada raja dan negara?

Aras T Mengaplikasi [8 markah]

BAB

3

Sosiobudaya Masyarakat
Kerajaan Alam Melayu

3.1 Bahasa dan Tulisan

1. **Masyarakat Funan** menggunakan bahasa Sanskrit serta tulisan berasaskan tulisan orang Hu yang menggunakan tulisan orang India.
2. **Masyarakat Champa** menuturkan bahasa Melayu Champa dan bahasa Sanskrit serta menggunakan tulisan Palava dan Champa Kuno.
3. **Masyarakat Srivijaya** menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa utama dalam urusan pentadbiran dan harian serta menggunakan tulisan Palava.
4. **Masyarakat Angkor** menggunakan bahasa Sanskrit dan Khmer serta tulisan Palava dan tulisan Khmer.
5. **Masyarakat Majapahit** menggunakan bahasa Jawa Kuno serta tulisan Kawi. Selepas kedatangan Islam, masyarakat kerajaan Majapahit menggunakan huruf Arab bagi menulis bahasa Jawa yang dikenali sebagai tulisan Pegon.
6. **Kedah Tua** menggunakan bahasa Sanskrit serta tulisan Palava.

3.2 Persuratan

1. Kelahiran tulisan telah membawa kepada perkembangan persuratan dalam masyarakat kerajaan Alam Melayu.
2. Bukti kegiatan persuratan awal kerajaan Alam Melayu yang ditemukan adalah dalam bentuk **batu bersurat**.
3. Persuratan kerajaan Alam Melayu mendapat pengaruh epik dan sastera India yang terkenal seperti *Ramayana*, *Mahabharata*, *Purana* dan *Jataka*.
4. Berikutan kedatangan Islam, persuratan Melayu mula dipengaruhi oleh **sastera Islam** yang berbentuk syair, gurindam, cerita hikayat dan nazam.
5. Tokoh Islam seperti nabi dan pahlawan menjadi elemen yang mempengaruhi persuratan Melayu seperti *Hikayat Nabi Yusof* dan *Hikayat Amir Hamzah*.

3.3 Seni Bina

1. **Masyarakat Funan** membina kapal besar, perahu panjang, sistem pengairan untuk mengawal limpahan air dan candi.

2. **Masyarakat Angkor** membina *baray* yang dapat menampung 30 juta meter padu air, Angkor Wat, Angkor Thom dan kapal untuk kegunaan perdagangan dan peperangan.

3. **Masyarakat Champa** membina kompleks candi di Lembah Mi Son, Dong Duong dan Po Nagar.
4. **Masyarakat Srivijaya** membina Candi Muara Takus dan Candi Muara Jambi di Sumatera serta kapal.
5. **Masyarakat Majapahit** membina Candi Tikus di Jawa Timur dan Candi Cetho di Jawa Tengah serta pintu gerbang Gapura Wringin Lawang dan Gapura Bajang Ratu.
6. **Masyarakat Kedah Tua** membina candi bagi agama Hindu dan Buddha di Lembah Bujang.
7. Penemuan patung Buddha yang diperbuat daripada gangsa setinggi 18 meter di Tanjung Rambutan menjadi bukti seni bina masyarakat **Kerajaan Gangga Nagara**. Beberapa binaan patung Buddha lain ditemui di Sungai Siput dan Pangkalan. Seni bina arca tersebut menerima pengaruh daripada kerajaan Gupta, India.

3.4 Struktur Sosial

1. Terbahagi kepada **kelas atasan** (golongan pemerintah) dan **kelas bawahan** (golongan diperintah).
2. **Golongan pemerintah** terdiri daripada golongan diraja dan bangsawan.
3. **Golongan diperintah** terdiri daripada rakyat merdeka dan hamba.
4. Struktur sosial yang tersusun memperkukuh sistem politik dan kedudukan pemerintah.
5. Kelas atasan berperanan menjaga dan melindungi rakyat.
6. Kelas bawahan memberikan taat setia kepada golongan pemerintah.
7. Peranan kedua-dua golongan ini mengukuhkan sistem masyarakat dan menstabilkan kerajaan.

3.1 Bahasa dan Tulisan

1. Gariskan jawapan yang betul bagi menjelaskan penggunaan bahasa dan sistem tulisan dalam kerajaan Alam Melayu. **TP 1**

SP
5.2.3

(a) Kerajaan Funan	(i) Bahasa yang digunakan di Funan ialah bahasa (<u>Sanskrit</u> / Melayu Kuno). (ii) Masyarakat Funan juga menggunakan kalendar <u>Saka</u> yang berasal dari (<u>India</u> / China).
(b) Kerajaan Champa	(i) Selain bahasa Melayu Champa, masyarakat kerajaan Champa menuturkan bahasa (<u>Sanskrit</u> / Arab). (ii) Selepas kedatangan Islam, bahasa Melayu Champa menjadi bahasa utama seiring dengan perkembangan tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>).
(c) Kerajaan Srivijaya	(i) Bahasa (<u>Melayu</u> / Sanskrit) merupakan bahasa utama dalam urusan pentadbiran dan harian masyarakat kerajaan Srivijaya. (ii) Batu bersurat Telaga Batu dan Talang Tuwo ditulis dalam bahasa Melayu dengan pengaruh bahasa Sanskrit menggunakan tulisan (<u>Jawi</u> / <u>Palava</u>).
(d) Kerajaan Angkor	(i) Inskripsi pada dinding candi menunjukkan bahawa bahasa Sanskrit dan bahasa (Melayu / <u>Khmer</u>) digunakan oleh masyarakat kerajaan Angkor. (ii) Selain tulisan Khmer, tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>) turut ditemukan pada dinding candi Angkor.
(e) Kerajaan Majapahit	(i) Bahasa (Melayu / <u>Jawa Kuno</u>) merupakan bahasa utama bagi masyarakat kerajaan Majapahit. (ii) Masyarakat Majapahit menggunakan tulisan (<u>Jawi</u> / <u>Kawi</u>).
(f) Kerajaan Kedah Tua	(i) Batu bersurat di Sungai Mas dan Cherok Tok Kun menunjukkan bahawa masyarakat Kedah Tua menuturkan bahasa (<u>Sanskrit</u> / Melayu). (ii) Masyarakat Kedah Tua menggunakan tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>).

TUTORIAL

Bahasa dan Tulisan
Kerajaan Srivijaya

2. Isi tempat kosong tentang kepentingan bahasa dan tulisan dalam masyarakat kerajaan Alam Melayu. **TP 1**

SP
5.2.3

pemerintahan	dokumentasi	komunikasi	pendidikan formal
keterbukaan	Funan	Sanskrit	tulisan

Perkembangan bahasa di Alam Melayu berkait rapat dengan perkembangan sistem (a) tulisan. Sifat (b) keterbukaan masyarakat kerajaan Alam Melayu telah membolehkan sistem tulisan berkembang dalam kerajaan (c) Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit dan Kedah Tua. Bahasa Melayu contohnya telah menerima pengaruh daripada bahasa (d) Sanskrit, Tamil, Cina, Parsi dan Arab.

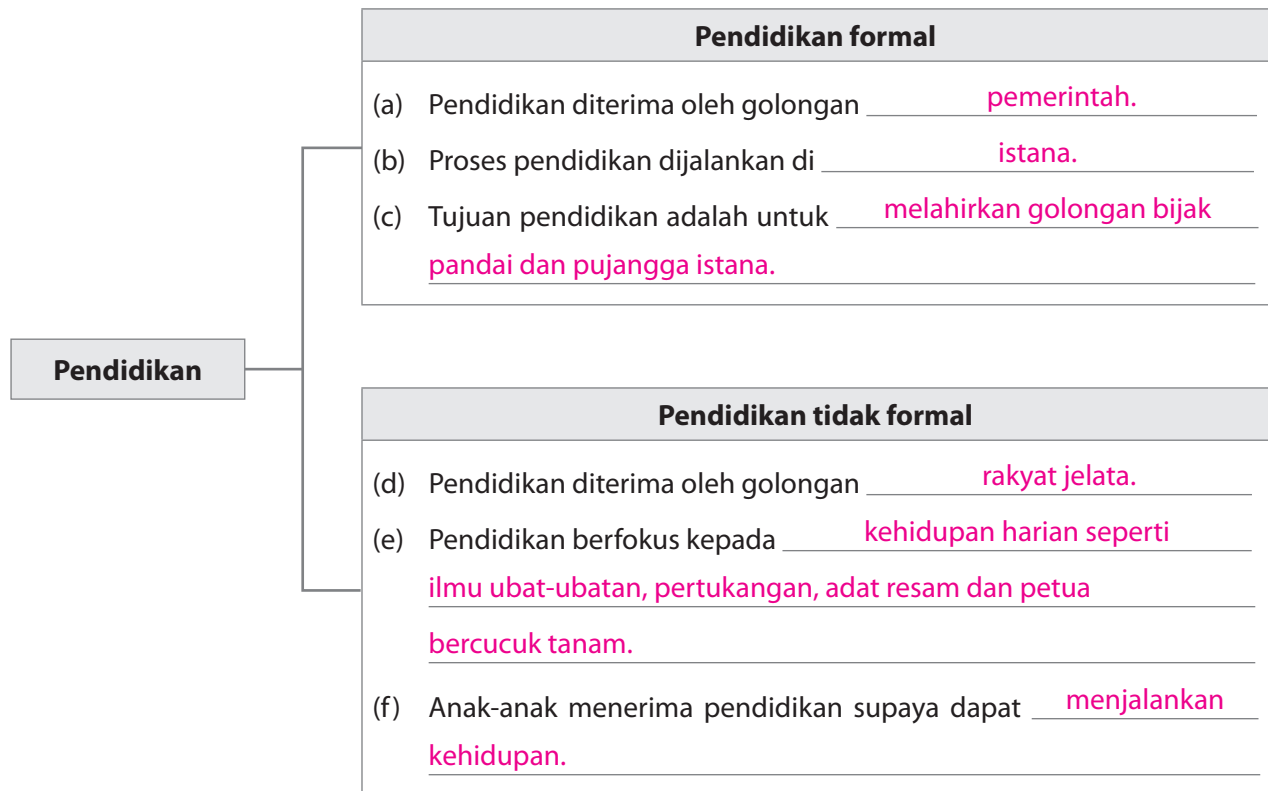
Bahasa dan tulisan penting kepada perkembangan masyarakat kerajaan Alam Melayu kerana menjadi alat (e) komunikasi yang utama. Selain itu, bahasa dan tulisan juga berperanan sebagai media untuk menyimpan rekod-rekod (f) pemerintahan, perundangan, perdagangan dan keagamaan. Perkembangan bahasa dan tulisan juga membolehkan sistem (g) pendidikan formal dijalankan di istana.

Pada hari ini, hasil tulisan masyarakat kerajaan Alam Melayu menjadi sumber rujukan dan (h) dokumentasi kepada ahli sejarah untuk memahami ketamadunan masyarakat silam.

3. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan sistem pendidikan dalam kerajaan Alam Melayu.

TP 2

SP
5.2.3

4. Nyatakan bahasa Melayu bagi istilah yang berikut.

TP 2

SP
5.2.3

Bahasa	Istilah	Bahasa Melayu
Bahasa Sanskrit	(a) Bhakti	Bakti
	(b) Bhumi	Bumi
	(c) Bhasha	Bahasa
Bahasa Tamil	(d) Petti	Peti
	(e) Kadai	Kedai
Bahasa Cina	(f) Sam pan	Sampan
Bahasa Parsi	(g) Lashkar	Askar
Bahasa Arab	(h) Kursiy	Kerusi
	(i) Qamus	Kamus
	(j) Sirwal	Seluar

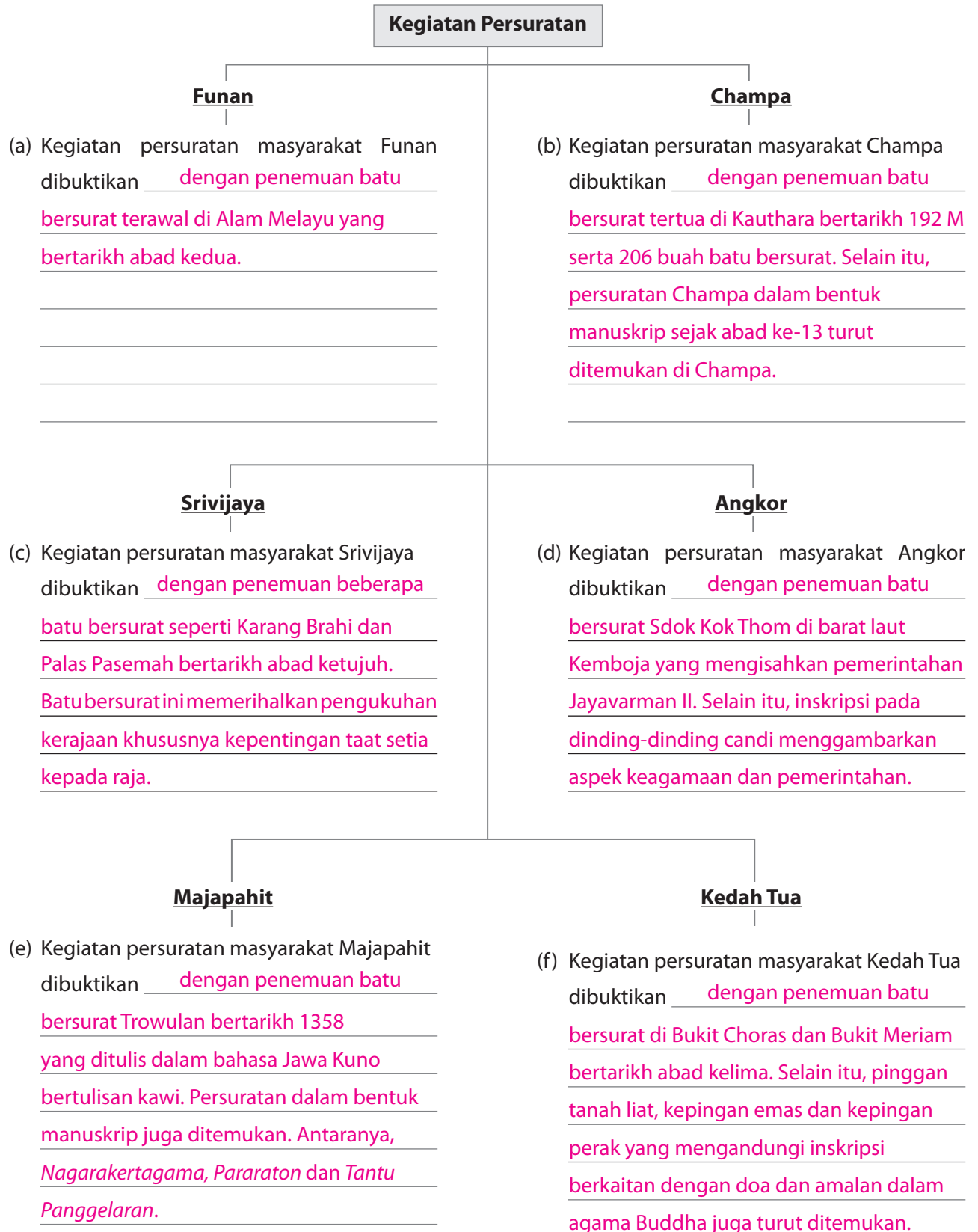
3.2 Persuratan

5. Persuratan merupakan antara bukti keintelektualan masyarakat kerajaan Alam Melayu.

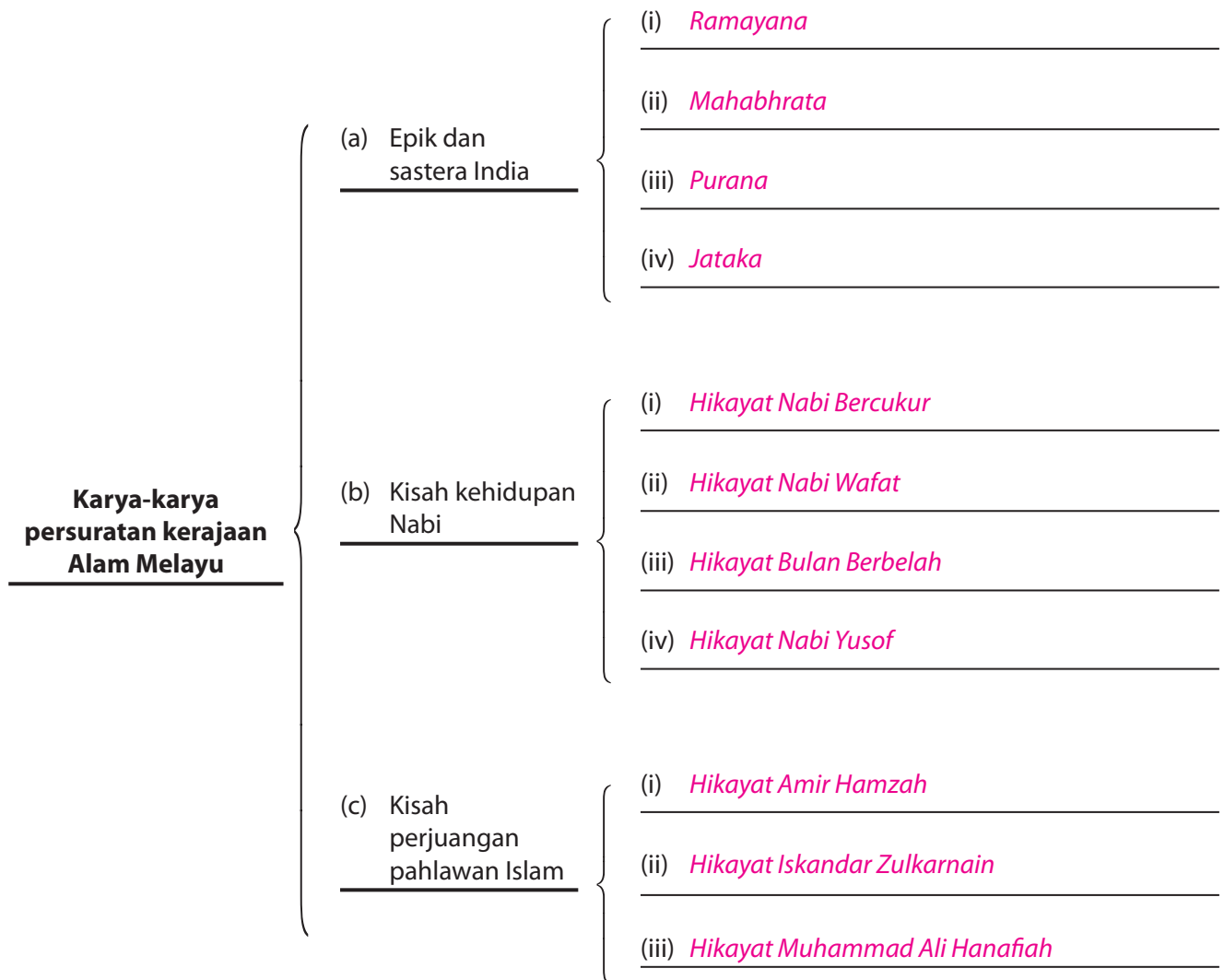
SP
5.2.3

Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, jelaskan bukti perkembangan awal kegiatan persuratan awal kerajaan Alam Melayu berikut.

TP 4

6. Lengkapkan peta dakap berikut dengan menyenaraikan karya-karya yang telah mempengaruhi kegiatan persuratan kerajaan Alam Melayu. **i-Think** Peta Dakap **TP 3**

7. Lakukan aktiviti berikut.

SP 5.2.3

Aktiviti PAK-21

Kerusi Panas

TP 6

- Murid dibahagikan kepada empat kumpulan dan setiap kumpulan perlu melantik seorang ketua kumpulan.
- Peruntukan masa adalah dua puluh minit sahaja.
- Murid perlu mengumpul maklumat berikut:
 - Pengaruh epik dan sastera India dalam persuratan kerajaan Alam Melayu.
 - Persuratan Melayu selepas Islam tersebar ke Alam Melayu.
- Selepas masa tamat, ketua akan duduk di kerusi yang disediakan di hadapan kelas sebagai "pakar".
- "Pakar" akan menjawab semua soalan yang dilontarkan oleh ahli kumpulan yang lain.

CETUS IDEA

3.3 Seni Bina

8. Gambar berikut menunjukkan seni bina kerajaan Angkor.

SP
5.2.3

Baray

Angkor Wat

INFO

Baray

- (a) Terangkan keunikan seni bina kerajaan Angkor yang berkaitan dengan kegiatan pertanian.

TP 4

KBAT
Menganalisis

Pembinaan *baray* yang berukuran 2 x 8 kilometer.

Dapat menampung 30 juta meter padu air.

Air digunakan untuk disalurkan ke kawasan sawah padi di sekitarnya.

- (b) Jelaskan keistimewaan candi Angkor Wat.

TP 4

KBAT
Menganalisis

Dibina pada abad ke-12 oleh Raja Suryavarman II.

Mempunyai keluasan 208 hektar.

Binaan menara di tengah-tengah candi setinggi 65 meter.

Lambang kekuatan kerajaan/ kebesaran kerajaan/ keagungan pemerintah.

Terdapat pelbagai ukiran dinding yang memaparkan keagungan kerajaan Angkor.

- (c) Pada pendapat anda, mengapakah kita perlu menghayati seni bina masyarakat dahulu?

TP 5

KBAT
Menilai

Dapat memelihara seni bina.

Mengelakkan daripada musnah.

Dapat dihayati/ dilihat oleh generasi akan datang.

Membuktikan kesahihan sejarah kerajaan/ negara.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

9. Isi tempat kosong bagi menjelaskan seni bina kerajaan Alam Melayu di Lembah Bujang.

TP 2

SP
5.2.3

- (a) Seni bina kerajaan Kedah Tua banyak tertumpu kepada binaan candi bagi agama Hindu dan Buddha di Lembah Bujang.
- (b) Antara tinggalan seni bina candi Buddha yang masyhur terdapat di Bukit Choras, Bukit Pendiat dan Bukit Meriam.
- (c) Tinggalan candi Hindu yang masyhur pula terdapat di Bukit Batu Pahat dan Bendang Dalam.
- (d) Kedua-dua candi ini memperlihatkan pengaruh seni bina kerajaan Cola di India.

3.4 Struktur Sosial

10. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan ciri-ciri dan peranan golongan masyarakat kerajaan Alam Melayu. **TP 4**

NOTA VISUAL

KBAT EKSTRA

KUIZ GAMIFIKASI

Bab 3

PRAKTIS REFLEKSI

Bab 3

11. Sejauh manakah struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu menyumbang kepada kestabilan kerajaan? **TP 5**

SP 5.2.3

KBAT Menganalisis

Memperkuhkan sistem politik.

Mengukuhkan kedudukan pemerintah.

Kelas atasan menjaga dan melindungi rakyat.

Kelas bawahan memberikan taat setia kepada golongan pemerintah.

BAHAGIAN A

1. Apakah kerajaan yang menggunakan tulisan orang Hu dan kalendar *Saka* dari India?

Buku Teks
ms. 40

- A Angkor
B Funan
C Champa
D Srivijaya

Aras R Mengingat

2. Golongan masyarakat kerajaan Alam Melayu yang manakah mengikuti pendidikan formal?

Buku Teks
ms. 40

- A Bangsawan
B Anak petani
C Pakar perubatan
D Golongan ulama

Aras R Memahami

3. Masyarakat kerajaan Champa menggunakan tulisan Palava dan Champa Kuno.

Buku Teks
ms. 40

Apakah bukti bagi pernyataan tersebut?

- A Penemuan inskripsi
B Perintah daripada raja
C Penemuan catatan pedagang asing
D Hasil temu bual dengan pemerintah

Aras S Menganalisis

4. Apakah maklumat yang diperoleh daripada batu bersurat berikut?

Buku Teks
ms. 41

• Kota Kapur • Talang Tuwo

- A Hukuman jenayah
B Peraturan berdagang
C Taat setia kepada raja
D Bahasa Melayu dalam pentadbiran

Aras S Mengingat

5. Apakah jenis maklumat yang terpahat pada dinding Angkor Wat?

Buku Teks
ms. 44

- I Keagamaan
II Pemerintahan
III Kerajaan asing
IV Kegiatan ekonomi
A I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV

Aras S Menganalisis

6. Apakah kepentingan karya epik India dalam kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 45

- A Sebagai asas perundangan
B Mempengaruhi kesusasteraan
C Menjadi bahan khazanah istana
D Sebagai bahan kajian oleh sarjana

Aras T Menilai

7. Apakah seni bina yang dihasilkan oleh kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 46

- I Istana
II Pengairan
III Perkapalan
IV Jalan raya
A I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV

Aras S Mengingat

8. Apakah seni bina kerajaan Gangga Nagara yang menerima pengaruh kerajaan Gupta di India?

Buku Teks
ms. 48

- A Seni ukir
B Seni bina candi
C Pembinaan tali air
D Binaan patung Buddha

Aras S Mengingat

9. Pada pendapat anda, apakah yang hendak dicapai oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu melalui struktur sosial mereka?

Buku Teks
ms. 49

- A Keadilan sosial
B Pengagihan pekerjaan
C Pengukuhan sistem politik
D Pemeliharaan kuasa pemerintah

Aras S Menganalisis

10. Apakah peranan golongan hamba dalam kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 49

- A Membayar hutang
B Berkhidmat untuk raja
C Meningkatkan status pemiliknya
D Mengukuhkan sistem ekonomi kerajaan

Aras R Mengingat

BAHAGIAN B

1. Sebelum sistem tulisan digunakan, masyarakat kerajaan Alam Melayu terkenal dengan tradisi lisan.

Buku Teks
ms. 44 - 45

(a) Nyatakan **tiga** tema utama yang berkaitan dengan tradisi lisan masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Asal usul / seloka/ nasihat/ binatang/ teladan/ adat

(Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras S Mengingat [3 markah]

- (b) Namakan **tiga** hikayat berkaitan kisah kehidupan nabi-nabi.

Hikayat Nabi Bercukur/ Hikayat Nabi Wafat/ Hikayat Bulan Berbelah/ Hikayat Nabi Yusof

(Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras R Mengingat [3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah usaha yang dapat dilaksanakan bagi menarik minat generasi muda terhadap persuratan Melayu?

Dewan Bahasa dan Pustaka menghasilkan lebih banyak karya persuratan.

Sekolah menganjurkan pelbagai sayembara.

Mewujudkan karya persuratan dalam versi bahasa mudah.

Mewujudkan forum / seminar berkaitan dengan karya persuratan Melayu.

Aras T Mencipta [4 markah]

2. Asas struktur sosial dalam kerajaan Alam Melayu terbahagi kepada golongan pemerintah dan golongan diperintah.

Buku Teks
ms. 49

- (a) Selain golongan diraja, namakan **tiga** kumpulan lain yang tergolong dalam golongan pemerintah.

Pembesar/ ilmuwan/ golongan agama/ pujangga/ pendeta istana

(Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras R Mengingat [3 markah]

- (b) Golongan diperintah terdiri daripada rakyat merdeka dan hamba.

- (i) Nyatakan **dua** peranan golongan rakyat merdeka.

Mengukuhkan sistem beraja melalui konsep taat setia.

Menjana ekonomi kerajaan.

Aras S Memahami [2 markah]

- (ii) Nyatakan **dua** peranan golongan hamba.

Berkhidmat dalam sektor sosioekonomi.

Meningkatkan status pemiliknya.

Aras S Memahami [2 markah]

- (c) Pada pendapat anda, mengapakah struktur sosial seperti masyarakat Alam Melayu wajar dipertahankan?

Struktur sosial yang tersusun mengukuhkan sistem politik / kedudukan raja.

Menyumbang kepada kestabilan kerajaan.

Saling bekerjasama untuk mempertingkatkan kehidupan mereka.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras T Menganalisis [3 markah]

BAHAGIAN C

1. Kehebatan masyarakat kerajaan Alam Melayu dapat dilihat melalui hasil seni bina mereka.

Buku Teks
ms.
46, 48

- (a) Jelaskan seni bina masyarakat kerajaan Alam Melayu berikut:

- (i) Majapahit

- (ii) Angkor

Aras S Mengingat [3 markah]

Aras S Mengingat [3 markah]

- (b) Bandingkan seni bina kerajaan Alam Melayu dengan seni bina pada zaman sekarang.

Aras S Menganalisis [8 markah]

- (c) Berikan pandangan anda berkaitan dengan faktor kemajuan bidang seni bina negara.

Aras T Mencipta [6 markah]

Bahagian A

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

Tiap-tiap soalan di bawah ini diikuti oleh **empat** pilihan jawapan, iaitu **A, B, C** dan **D**. Bulatkan jawapan yang paling tepat.

1. Konsep Alam Melayu boleh dilihat dari sudut

I tokoh III geografi
II budaya IV ekonomi
A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV

2. Maklumat berikut berkaitan dengan kerajaan Alam Melayu yang masyhur.

- Pusat kerajaan di Indrapura.
- Diasaskan oleh Chu-Lien pada tahun 192 M.

Apakah kerajaan tersebut?

A Kerajaan Funan
B Kerajaan Angkor
C Kerajaan Champa
D Kerajaan Kedah Tua

3. Pilih pasangan yang **betul**.

	Kerajaan	Pengasas
A	Funan	Fan Shih-man
B	Angkor	Kaundinya
C	Srivijaya	Jayavarman II
D	Majapahit	Raden Vijaya

4. Jadual berikut menunjukkan lokasi kewujudan kerajaan di Alam Melayu. Pilih pasangan yang **betul**.

	Kerajaan	Lokasi
I	Funan	Lembah Sungai Mekong
II	Kedah Tua	Sungai Bujang
III	Majapahit	Lembah Sungai Musi
IV	Champa	Lembah Sungai Brantas

A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV

5. Apakah kepentingan hubungan kerajaan Alam Melayu dengan China dan India?

A Meningkatkan taraf hidup
B Memajukan kegiatan pertanian
C Menguatkan bidang pertahanan
D Memperkukuh hubungan perdagangan

6. Dalam sistem pemerintahan kerajaan Champa, Raja Champa dibantu oleh para pembesar. Apakah peranan pembesar tersebut?

A Mengutip cukai
B Menguruskan pentadbiran
C Menjaga kedaulatan kerajaan
D Membangunkan kegiatan perdagangan

7. Gambar berikut menunjukkan inskripsi pada Telaga Batu.

Apakah yang boleh dikaitkan dengan penemuan tersebut?

A Salasilah pemerintah kerajaan Angkor
B Sistem pemerintahan kerajaan Srivijaya
C Undang-undang dalam kerajaan Majapahit
D Upacara keagamaan dalam kerajaan Funan

8. Kepercayaan awal masyarakat kerajaan Alam Melayu ialah animisme dan dinamisme. Apakah ciri utama kepercayaan tersebut?

A Bersifat ketuhanan
B Mengukuhkan kedudukan raja
C Berkait rapat dengan alam sekeliling
D Peraturan ditentukan oleh ketua adat

9. Apakah gelaran yang digunakan oleh Raja-raja Angkor?
A Maharaja **C** Sri Bathara
B Dewaraja **D** Kurung Bnam
10. Bagaimanakah pemerintah kerajaan Angkor memajukan penanaman padi?
A Membina *baray*
B Meluaskan empayar
C Menanam padi di pedalaman
D Menggunakan benih bermutu tinggi
11. Apakah tanaman yang ditanam oleh masyarakat kerajaan Angkor dan Funan?
A Padi
B Kopi
C Getah
D Kelapa
12. Apakah kegunaan kapur barus?
A Makanan
B Perubatan
C Bahan pewangi
D Barang perhiasan
13. Apakah bahasa yang digunakan oleh masyarakat kerajaan Funan?
A Arab **C** Sanskrit
B Melayu **D** Jawa Kuno
14. Apakah kepentingan *baray* dalam kerajaan Angkor?
A Pengairan
B Pelabuhan
C Petempatan
D Pusat ibadat
15. Bagaimanakah pemerintah kerajaan Alam Melayu memajukan kegiatan ekonomi?
 I Membina pelabuhan
 II Mencipta sistem pengairan
 III Menguasai ekonomi kerajaan lain
 IV Menarik kedatangan pelabur asing
A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV
16. Jadual berikut berkaitan cukai rasmi di pelabuhan Melaka.

Asal pedagang	Jumlah cukai
Arab, India, Ceylon, Siam, Pegu	6%
X	3%

Apakah **X**?

- A** China **C** Mesir
B Jepun **D** Alam Melayu

17. Gambar berikut menunjukkan pokok bakau.

Apakah fungsi pokok tersebut kepada kerajaan Kesultanan Melayu Melaka?

- A** Benteng pertahanan semula jadi
B Pelindung tiupan angin monsun
C Bahan binaan utama istana Melaka
D Hasil dagangan utama di pelabuhan

18. Apakah peranan Laksamana dalam Kesultanan Melayu Melaka?

- A** Pemungut ufti
B Penguasa bandar
C Ketua syahbandar
D Ketua angkatan laut

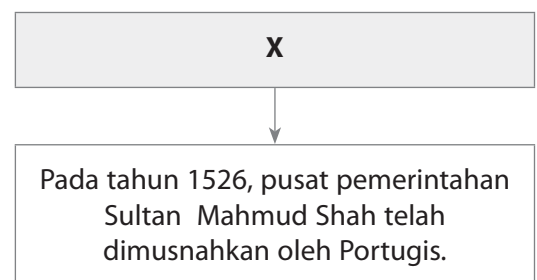
19. Maklumat berikut berkaitan dengan tanggungjawab pembesar berempat dalam Kesultanan Melayu Melaka.

- Ketua polis dan penjara
- Pegawai protokol istana

Siapakah pembesar yang ditugaskan untuk menjalankan tanggungjawab tersebut?

- A** Bendahara
B Laksamana
C Temenggung
D Penghulu Bendahari

20. Maklumat berikut berkaitan pengunduran Sultan Mahmud Shah selepas serangan Portugis.

Apakah **X**?

- A** Muar
B Bentan
C Kampar
D Batu Pahat

Bahagian B
[40 markah]
Jawab **semua** soalan.

1. (a) Lengkapkan jadual berikut tentang kerajaan Angkor.

(i)	Lokasi	Lembah Sungai Mekong
(ii)	Pengasas	Jayavarman II
(iii)	Pusat kerajaan	Hariharalaya

[3 markah]

(b) Senaraikan **tiga** sumbangan Jayavarman VII.

- (i) Meluaskan empayar Angkor hingga ke sempadan Annam.
- (ii) Membina Angkor Thom.
- (iii) Mendirikan 102 buah hospital.

[3 markah]

(c) Cadangkan cara untuk menghargai sumbangan pemerintah.

Membina muzium atau memorial. Menulis bibliografi atau buku tentang sumbangan pemerintah tersebut. Menulis sajak atau puisi tentang pemerintah tersebut. Meletakkan nama pemerintah tersebut pada tempat, jalan atau bangunan.

[4 markah]

2. Gambar menunjukkan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu.

(a) Nyatakan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu.

- (i) Pertanian/ Perdagangan
- (ii) Hasil hutan dan laut/ Perlombongan dan pembuatan

[2 markah]

(b) Senaraikan pelabuhan yang menjadi tempat pengumpulan hasil hutan dan laut kerajaan Alam Melayu.

- (i) Oc-Eo
- (ii) Palembang
- (iii) Yasodharapura
- (iv) Pangkalan Bujang

[4 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah kesan kepada rakyat jika ekonomi negara berkembang maju?

Kehidupan rakyat sejahtera. Mewujudkan peluang pekerjaan. Pendapatan rakyat meningkat. Taraf hidup rakyat bertambah baik

[4 markah]

3. Kebijaksanaan masyarakat kerajaan Alam Melayu dibuktikan melalui kemahiran seni bina yang kekal dan dapat dilihat oleh generasi hari ini.

- (a) Apakah seni bina yang berjaya dihasilkan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu?

(i) Candi/ Sistem pengairan

(ii) Perkapalan

[2 markah]

- (b) Seni bina kerajaan Angkor yang terkenal ialah Angkor Wat. Jelaskan.

Angkor Wat dibina oleh Raja Suryavarman II pada abad ke-12. Merupakan candi bagi agama Hindu. Dibina dengan keluasan 208 hektar. Binaan utama di tengah-tengah candi setinggi 65 meter.

[4 markah]

- (c) Apakah faktor yang membolehkan masyarakat kerajaan Alam Melayu berjaya dalam bidang seni bina? Kebijakan pemerintah. Kemahiran memahat dan bertukang. Nilai kreatif dan inovatif rakyat. Kemakmuran dan kekayaan kerajaan.

[4 markah]

4. Agama Hindu dan Buddha telah tersebar ke Alam Melayu sebelum Masihi manakala agama Islam tersebar mulai abad ketujuh.

- (a) Apakah faktor penyebaran agama Hindu, Buddha dan Islam ke Alam Melayu?

(i) Peranan mubaligh

(ii) Peranan pemerintah

(iii) Perkembangan perdagangan antarabangsa

[3 markah]

- (b) Buktikan penyebaran agama Hindu, Buddha dan Islam dalam kerajaan Champa.

Agama Hindu telah tersebar semasa pemerintahan Bhadravarman sejak abad keempat. Beliau mendirikan candi Hindu di Lembah Mi Son yang dikenali sebagai Siva-Bhadresvara dan di Po Nagar. Penyebaran agama Buddha dibuktikan dengan pembinaan Candi Dong Duong. Penyebaran agama Islam pula dibuktikan melalui penemuan batu bersurat bertarikh 1035 dan batu nisan bertarikh 1039 di Panduranga. Islam mulai tersebar pada abad ke-14 semasa pemerintahan Sultan Zainal Abidin.

[3 markah]

- (c) Mengapakah agama memainkan peranan penting dalam kehidupan manusia?

Mendisiplinkan diri. Mempunyai matlamat hidup. Kehidupan yang lebih aman dan tenteram. Mengurangkan gejala sosial dalam kalangan masyarakat.

[4 markah]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab **satu** soalan sahaja.

1. (a) Jelaskan kepercayaan awal masyarakat Alam Melayu berikut:

(i) Animisme

Kepercayaan bahawa setiap makhluk, hidupan, dan tumbuhan memiliki roh atau semangat. Kepercayaan terhadap makhluk halus dan penyembahan roh nenek moyang yang dipanggil hyang untuk memastikan keluarga yang masih hidup mendapat kebaikan atau menghindari kesusahan di dunia.

[3 markah]

(ii) Dinamisme

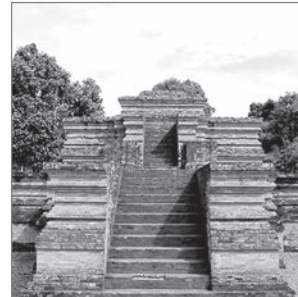
Kepercayaan terhadap kekuatan yang dikenali sebagai mana. Setiap benda dan makhluk dianggap mempunyai mana yang boleh mempengaruhi kehidupan seseorang. Upacara pemujaan tanaman dilakukan untuk mendapat hasil tanaman yang subur dan banyak

[3 markah]

(b) Berdasarkan gambar berikut, bandingkan perkembangan agama dalam kerajaan Champa dengan kerajaan Srivijaya.

Candi Po Nagar

Candi Muara Jambi

Perkembangan agama dalam kerajaan Champa - Agama Hindu telah tersebar semasa pemerintahan Bhadravarman sejak abad keempat. Beliau mendirikan candi Hindu di Lembah Mi Son yang dikenali sebagai Siva-Bhadresvara dan di Po Nagar. Penyebaran agama Buddha dibuktikan dengan pembinaan Candi Dong Duong. Penyebaran agama Islam pula dibuktikan melalui penemuan batu bersurat bertarikh 1035 dan batu nisan bertarikh 1039 di Panduranga. Islam mulai tersebar pada abad ke-14 semasa pemerintahan Sultan Zainal Abidin. Perkembangan agama dalam kerajaan Srivijaya = Menjadi pusat kegiatan agama Buddha sejak abad ketujuh. Pendeta Buddha bernama I-Tsing dari China pernah datang ke Srivijaya. Bertujuan untuk mempelajari bahasa Sanskrit dan menterjemahkan kitab-kitab agama Buddha. Candi Buddha yang terkenal ialah Candi Muara Jambi, Candi Muara Takus, dan Candi Bahal

[8 markah]

(c) Cadangkan cara menghormati agama kaum lain.

Menerima kepelbagaian agama dan kepercayaan. Menghormati amalan kepercayaan masyarakat. Mengetahui adat dan pantang larang rumah ibadat kaum lain. Tidak mempersendakan kepercayaan kaum lain. Menghormati rumah ibadat kaum lain. Menjaga sensitiviti masyarakat.

(Mana-mana jawawapan yang munasabah)

[6 markah]

2. Gambar berikut menunjukkan serangan Portugis terhadap Kesultanan Melayu Melaka.

- (a) Jelaskan faktor pengakhiran Kesultanan Melayu Melaka.

Masalah kepimpinan / Kelemahan Sultan Mahmud Shah dan para pembesar dalam pemerintahan dan pentadbiran menyebabkan ketidakstabilan politik / Masalah perpaduan / Rakyat tidak bersatu / Berlaku persaingan kuasa antara pembesar / Askar upahan tidak taat setia kepada Melaka / Serangan Portugis / Portugis ingin mengawal perdagangan rempah dan menyebarkan agama Kristian

[6 markah]

- (b) Kepemimpinan Kesultanan Melayu Melaka telah melaksanakan pelbagai ikhtiar bertujuan untuk mempertahankan kedaulatannya.

Jelaskan pernyataan tersebut.

Pemimpin Melaka melaksanakan pelbagai ikhtiar termasuk aspek diplomasi, strategi, pertahanan, dan pertempuran/ Askar Melaka tidak tandus dari segi semangat juang malah digambarkan mempunyai semangat keperwiraan yang tinggi / Askar Melaka menggunakan lancaran dan perahu berapi serta tentera bergajah bagi menghadapi serangan tentera Portugis / Pelbagai jenis meriam dan tembakan bertalu-talu dilakukan dari pantai / Pertahanan Melaka diperteguhkan dengan kayukayan / Sultan Mahmud Shah berundur dari Melaka menuju ke wilayah naungan serta jajahannya dan akhirnya bersemayam di Bentan / Sultan Mahmud Shah melakukan tiga kali serangan antara tahun 1515 hingga 1519 untuk mendapatkan semula Melaka tetapi serangan tersebut gagal / Pada tahun 1526, pusat pemerintahan Sultan Mahmud Shah di Bentan telah dimusnahkan oleh Portugis / Sultan Mahmud Shah berundur ke Kampar dan mangkat di sana pada tahun 1528

[6 markah]

- (c) Kejatuhan Kesultanan Melayu Melaka patut dijadikan iktibar. Pada pendapat anda, apakah iktibar yang diperoleh?

Sanggup mempertahankan negara / Pemimpin hendaklah adil dan bijaksana / Mengukuhkan semangat cinta akan negara / Rakyat perlu mempunyai daya juang yang tinggi / Menjaga keamanan negara dan mengelakkan huru hara / Rakyat perlu bersatu hati dan mengelakkan perpecahan / Pembesar dan rakyat harus taat setia kepada pemerintah / Berusaha mengekalkan kestabilan politik dan ekonomi (Mana-mana jawapan yang munasabah)

[8 markah]

Bahagian A

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

Tiap-tiap soalan di bawah ini diikuti oleh **empat** pilihan jawapan, iaitu **A, B, C dan D**. Bulatkan jawapan yang paling tepat.

1. Maklumat berikut menunjukkan persamaan bunyi perkataan bagi beberapa etnik di Alam Melayu.

Bahasa Melayu	Empat
Bahasa Jawa	Papat
Bahasa Tagalog	Apat
Bahasa Melanau	Pat

Apakah yang dapat dibuktikan daripada persamaan bunyi perkataan tersebut?

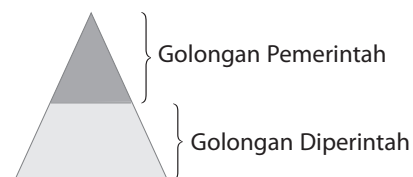
- A** Alam Melayu kawasan yang luas
B Bahasa di Alam Melayu adalah serumpun
C Alam Melayu hanya didiami oleh orang Melayu
D Masyarakat Alam Melayu menggunakan bahasa yang sama
2. Apakah nilai budaya serumpun masyarakat Alam Melayu yang masih diamalkan hingga hari ini?
A Pelayaran
B Gotong-royong
C Kegiatan keagamaan
D Perdagangan antarabangsa
3. Gelaran berikut digunakan oleh pemerintah kerajaan Alam Melayu.
 Kurung Bnam yang bermaksud raja gunung.
 Apakah kerajaan yang menggunakan gelaran tersebut?
A Funan **C** Srivijaya
B Angkor **D** Majapahit
4. Bagaimanakah pemerintah kerajaan Angkor memajukan penanaman padi?
A Membina *baray*
B Meluaskan empayar
C Menanam padi di sekitar tasik Tonle Sap
D Menggunakan benih padi bermutu tinggi

5. Gambar berikut menunjukkan batu bersurat Talang Tuwo dari kerajaan Srivijaya.

Apakah yang dapat dibuktikan dengan penemuan batu bersurat tersebut?

- A** Pusat agama Buddha
B Undang-undang bertulis
C Lambang keagungan kerajaan
D Pengaruh Sanskrit dalam bahasa Melayu
6. Rajah berikut berkaitan dengan struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Mengapakah masyarakat kerajaan Alam Melayu terikat dengan struktur sosial yang hampir sama?

- A** Menjamin keadilan sosial
B Mengukuhkan sistem politik
C Mempertahankan kuasa raja
D Mewujudkan pembahagian pekerjaan
7. Apakah ciri utama kepercayaan animisme dan dinamisme?
A Bersifat ketuhanan
B Mengukuhkan kedudukan raja
C Berkait rapat dengan alam sekeliling
D Peraturan ditentukan oleh ketua adat
8. Apakah matlamat yang hendak dicapai melalui penggunaan gelaran berikut?

- Raja di Gunung
- Maharaja di Pulau

- A** Membuktikan kesaktian raja
B Mengesahkan kesucian raja
C Menentukan bidang kuasa raja
D Menggambarkan kebesaran raja
9. Dato' Wijaya menjadi Hakim di darat serta pegawai protokol istana dalam pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka. Apakah jawatan beliau?
A Bendahara **C** Temenggung
B Laksamana **D** Penghulu Bendahari
10. Pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka mula menjadi lemah menjelang pertengahan abad ke-16. Mengapakah berlaku demikian?
 I Masalah kepimpinan
 II Masalah perpaduan rakyat
 III Penderhakaan kepada Sultan
 IV Pengenalan Undang-undang Barat
A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV
11. Bagaimanakah pemerintah Kesultanan Johor Riau menghadapi ancaman Raja Kechil yang kembali menuntut takhta kerajaan Johor?
A Membina kota pertahanan
B Meminta bantuan Belanda
C Memperbesar angkatan tentera
D Mendapatkan bantuan orang Bugis
12. Mengapakah pusat pemerintahan Kesultanan Johor Riau sering berubah-ubah?
A Melemahkan musuh
B Meluaskan empayar
C Strategi keselamatan
D Mengukuhkan ekonomi
13. Apakah sumbangan Sultan Zainal Abidin III?
A Memodenkan negeri
B Mengasaskan kesultanan
C Meluaskan jajahan negeri
D Membebaskan negeri daripada kuasa luar
14. Apakah bukti agama Islam diberikan keutamaan dalam Kesultanan Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor?
 I Sultan merupakan ketua agama Islam
 II Sultan meluluskan tauliah penceramah agama
 III Bangunan utama dinamakan dengan nama sultan
 IV Undang-undang syariah Islam dilaksanakan sepenuhnya
A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV
15. Apakah maklumat yang dapat dikaitkan dengan senarai berikut?
 • Che Siti Wan Kembang
 • Puteri Saadong
A Persembahan wayang kulit
B Asal usul kerajaan Kelantan
C Seni tari masyarakat Kelantan
D Pemerintahan Raja Perempuan
16. Bagaimanakah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis menjalinkan hubungan diplomatik dengan kerajaan-kerajaan Melayu yang lain?
 I Politik
 II Pertahanan
 III Perkahwinan
 IV Perdagangan
A I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV
17. Mengapakah darjah kebesaran dianugerahkan semasa menyambut hari keputeraan Sultan?
A Memeriahkan suasana sambutan
B Mengeratkan hubungan pemerintah dengan rakyat
C Melambangkan kekuasaan Sultan yang memerintah
D Memberikan pengiktirafan kepada mereka yang berjasa
18. Lembaga merupakan salah satu pemimpin dalam sistem pemerintahan di Negeri Sembilan. Apakah peranan Lembaga?
A Memilih Yamtuan Besar
B Menjaga keamanan dan keselamatan
C Menjadi ketua rujukan adat dan hukum
D Menghafal adat dan asal usul kelompok kekeluargaan
19. Apakah kepentingan sungai kepada masyarakat Sarawak dan Sabah?
A Membekalkan sumber tenaga
B Memajukan sektor pelancongan
C Digunakan dalam kegiatan harian
D Menjadi penghubung bandar utama
20. Masyarakat Iban mengadakan sambutan upacara *Miring* semasa sambutan Gawai Dayak. Apakah fungsi upacara *Miring*?
A Memeriahkan suasana
B Berterima kasih kepada *petara*
C Mendoakan kesejahteraan penduduk
D Memilih ratu cantik dan jejak tampan

Bahagian B

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

1. Kerajaan Alam Melayu mempunyai hubungan luar dengan kerajaan China dan India.

(a) Nyatakan bentuk hubungan yang dijalinan oleh kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang lain.

(i) Perdagangan

(ii) Keagamaan

(iii) Diplomatik

[3 markah]

(b) Apakah tujuan kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan tersebut?

Funan ingin memohon bantuan ketenteraan dengan China untuk melawan Dai Viet. Champa ingin memulihkan hubungan setelah berperang dengan sekutu China iaitu Dai Viet. Srivijaya mendapatkan pengiktirafan dan memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan dengan China. Kedah Tua ingin memperkukuh hubungan perdagangan dengan China. Angkor ingin memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan dengan China. Majapahit ingin menjalinkan hubungan persahabatan dengan China. Funan dan Srivijaya ingin mengeratkan hubungan persahabatan dan hubungan keagamaan dengan India. Angkor dan Majapahit ingin mengeratkan hubungan persahabatan dengan India.

[3 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah manfaat yang diperoleh oleh kerajaan Alam Melayu melalui hubungan luar yang dijalin dengan kerajaan luar?

Kemakmuran kerajaan. Ekonomi negara meningkat. Pengaruh agama Hindu Buddha dapat diperkukuhkan. Keselamatan negara terjamin. Memperoleh lebih banyak barang dagangan. Kegemilangan negara.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[4 markah]

2. (a) Nyatakan kegiatan pertanian yang dijalankan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Padi. Rempah ratus. Kegiatan pertanian lain/ pisang/ tebu/ bijan/ kacang/ kelapa/ sayuran/

buah-buahan/ menangkap ikan/ mendapatkan kulit kura-kura.

[3 markah]

(b) Apakah hasil laut dan hasil hutan yang dihasilkan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu?

Gaharu. Sarang burung. Kapur barus. Gamat. Rumpai laut. Mutiara.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[3 markah]

- (c) Sektor ekonomi merupakan aspek utama dalam kemajuan negara. Huraikan peranan kerajaan Malaysia dalam meningkatkan ekonomi negara.

Mempelbagaikan kegiatan ekonomi komersial, meningkatkan sektor perindustrian, menarik pelaburan asing, meningkatkan sistem pengangkutan dan perhubungan serta meningkatkan eskport negara.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[4 markah]

3. Maklumat berikut tentang undang-undang Melaka yang merupakan antara faktor kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka.

Dalam zaman keagungan kesultanan Melayu Melaka telah lahir dua buah undang-undang yang menjadi pedoman atau panduan bagi mengendalikan masyarakat Melaka yang semakin bersifat majmuk. Kedua-dua undang-undang ini berasaskan kepada peraturan Adat Temenggung. Satu adat (peraturan) didarat dan yang satu lagi adat (peraturan) di laut.

Sumber: <http://www.jmm.gov.my/files/UNDANG.pdf>

- (a) Apakah sistem perundangan yang diamalkan di Kesultanan Melayu Melaka?

Hukum Kanun Melaka, Undang-undang Laut Melaka, dan Undang-undang adat

[3 markah]

- (b) Jelaskan kepentingan sistem perundangan di 3(a) terhadap Kesultanan Melayu Melaka.

Mewujudkan keamanan. Menjamin keselamatan rakyat. Jenayah dalam negeri diatasi dengan baik dan terus. Aktiviti perdagangan berjalan dengan lancar. Memberi keyakinan kepada pedagang. Membolehkan sistem perwarisan takhta berjalan secara teratur.

[3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah kepentingan sistem perundangan yang sistematik kepada negara kita?

Menjaga keamanan dalam negara.

Mengurangkan kes jenayah. Rakyat akan takut membuat kesalahan.

Menjatuhkan hukuman terhadap pesalah.

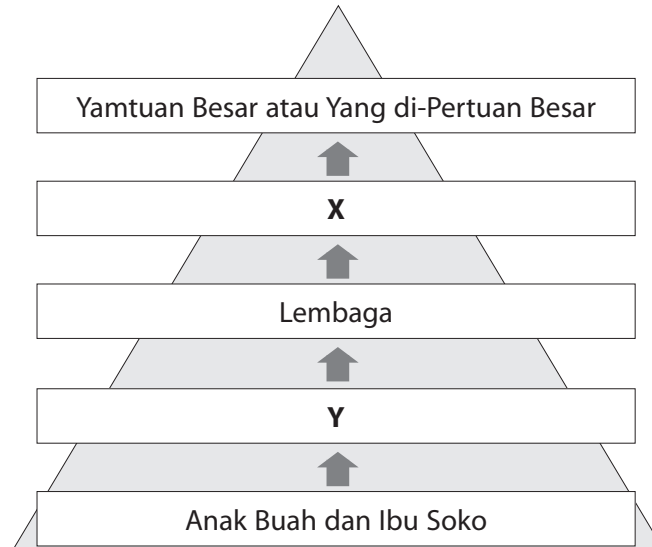
Melancarkan sistem pentadbiran.

Menjaga kestabilan politik.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[4 markah]

4. Rajah berikut menunjukkan hierarki pemerintahan Adat Perpatih.

(a) Namakan pembesar di peringkat **X** dan **Y** dalam hierarki pemerintahan Adat Perpatih yang berikut.

X: Undang

Y: Buapak

[2 markah]

(b) Terangkan peranan pembesar **X** dan **Y** tersebut.

Undang merupakan Ketua Luak. Undang Yang Empat ialah Undang Sungai Ujong, Undang Jelebu, Undang Johol, dan Undang Rembau. Memilih seorang yang layak daripada keturunan Yamtuan Radin untuk menjadi Yamtuan Besar. Buapak berperanan melantik seorang ketua yang digelar Buapak. Menjadi ketua rujukan aspek berkaitan adat dan hukum.

[4 markah]

(c) Amalan demokrasi merupakan elemen penting dalam sistem pemerintahan Adat Perpatih. Pengamalan sistem demokrasi masih diteruskan sehingga ke hari ini. Apakah kepentingan pengamalan sistem demokrasi kepada sesebuah negara?

Memilih pemimpin yang berwibawa.

Menunjukkan hak rakyat.

Memilih pemimpin yang disokong majoriti.

Permuafakatan dalam pemilihan.

Suara rakyat diiktiraf. Hak asasi terjaga.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[4 markah]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab **satu** soalan sahaja.

1. (a) Perihalkan latar belakang Kesultanan Johor-Riau.

Diasaskan oleh Raja Ali. Menggunakan gelaran Sultan Alauddin Riayat Shah 1. Bendahara Seri Nara Diraja dititahkan untuk menghimpunkan rakyat untuk membuka negeri di pesisir Sungai Johor. Membina pusat pemerintahan di Kota Kara, Pekan Tua. Terletak berhampiran sungai yang lebar dan dalam memudahkan kapal untuk keluar masuk. Kawasan berbukit-bukau menjadi benteng pertahanan daripada ancaman luar. Kota Kara di Pekan Tua telah diserang dan dimusnahkan oleh Portugis pada tahun 1535. Sultan Alaudin Riayat Shah berundur dan membuka pusat pemerintahan di Kota Sayong. Kawasan ini lebih selamat kerana kapal perang musuh sukar melintasi sungai yang sempit. Pusat pemerintahan dipindahkan ke Kota Batu, Johor Lama yang juga dikenali sebagai Tanjung Batu. Kedudukannya strategik di Sungai Johor yang lebar dan dalam memudahkan kapal dagang keluar masuk.

[6 markah]

- (b) Huraikan cabaran persaingan kuasa yang dihadapi oleh Kesultanan Johor Riau dalam menuju ke arah kegemilangannya.

Persaingan Johor - Aceh - Portugis untuk menguasai perdagangan di Selat Melaka. Dikenali sebagai Perang Tiga Segi / Perang Seratus Tahun. Johor menyerang Portugis di Melaka kerana hendak merampas semula Melaka daripada Portugis. Aceh menyerang Johor kerana perdagangan tergugat. Aceh menyerang Portugis di Melaka kerana hendak menguasai perdagangan Aceh. Portugis menyerang Johor kerana adanya Pakatan Johor dan Aceh. Berakhir apabila Johor memberikan bantuan kepada Belanda untuk mengalahkan Portugis dan menguasai Melaka. Aceh pula mengalami kemerosotan selepas kemangkatan Sultan Iskandar Thani.

[6 markah]

- (c) Terdapat banyak cabaran lain yang dihadapi oleh Kesultanan Johor Riau. Terangkan iktibar yang boleh dipelajari daripada kejayaan Kesultanan Johor Riau dalam menghadapi cabaran tersebut.

Mengamalkan semangat perjuangan yang tinggi. Tidak berputus asa.

Mempunyai strategi yang bijak dalam mencapai matlamat.

Mengadakan pakatan/kerjasama dengan negara luar.

Sentiasa menjaga kedaulatan negara daripada campur tangan kuasa asing.

Mempunyai kelengkapan tentera yang mantap.

Menguatkan sistem pertahanan negara.

Bersatu-padu antara rakyat dengan pemimpin.

Menjaga keamanan dalam negara.

(Mana-mana jawapan munasabah)

[8 markah]

2. (a) Terangkan perayaan masyarakat Sarawak dan Sabah.

Sarawak - Kaum Iban, Bidayuh, dan Orang Ulu merayakan Pesta Menuai atau Gawai Dayak. Masyarakat Iban mengadakan upacara Miring semasa Gawai Dayak. Bagi menyatakan rasa terima kasih kepada petara atau tuhan. Acara Kumang dan Keling Gawai iaitu pemilihan ratu cantik dan jejak tampan. Kaum Bisaya dan Kedayan mengadakan Pesta Babulang dan Makan Tahun. Pesta Babulang merupakan pesta menuai. Makan Tahun merupakan tanda kesyukuran atas hasil yang diperoleh oleh petani. Kaum Melanau mengadakan Pesta Kaul. Bertujuan untuk mengelak malapetaka buruk oleh roh jahat yang dipanggil sebagai Ipok.

Sabah - Pesta Kaamatan yang disambut oleh Kadazandusun dan Murut. Simbol kesyukuran untuk meraikan semangat padi/bambazon/ Bambarayon. Dijalankan oleh Bobohizan/ Bobolian. Penduduk berharap akan mendapat lebih banyak hasil tuaian. Acara diadakan ialah ratu cantik/Unduk Ngadau

[6 markah]

(b) Jelaskan tujuan pembinaan seni bina di Sarawak dan Sabah.

Sarawak – Rumah Panjang/ Seni bina kaum Iban, Bidayuh, dan Orang Ulu. Dibina untuk tujuan keselamatan dan pertahanan. Mewujudkan Kerjasama dalam kalangan penduduk. Menjadi tempat tinggal. Tempat berinteraksi. Mengadakan acara-acara perayaan.

Sabah – Rumah tinggi/ Hasil binaan kaum Melanau. Dibina tinggi dengan 10 meter. Untuk mengelak serangan musuh. Rumah baruk. Dihasilkan oleh kaum Bidayuh. Bulat dan berbentuk kon dengan puncaknya dihiasi lambang burung kenyalang. Menjadi tempat menyimpan tengkorak dan senjata. Pusat ritual. Mesyuarat dan majlis sosial yang lain

[6 markah]

(c) Gambar berikut menunjukkan kepelbagaian etnik di negara kita.

Bagaimanakah keunikan kepelbagaian budaya di negara kita boleh digunakan bagi meningkatkan sektor pelancongan negara?

Keunikan budaya bangsa setiap kaum di negara kita memiliki nilai komersial. Contohnya tarian, pakaian dan makanan yang berbeza antara satu kaum dengan kaum yang lain. Budaya bangsa setiap kaum yang unik ini menjadi tarikan kepada rakyat tempatan dan pelancong asing. Pelancong teruja kerana mereka tidak memiliki seperti apa yang kita miliki. Keunikan tersebut mampu menjana pendapatan ekonomi setempat melalui kemudahan penginapan dan perniagaan. Sektor pelancongan akan berkembang maju apabila pelancong luar datang untuk melihat sendiri kepelbagaian budaya yang kita miliki

[8 markah]

PANDUAN TUGASAN SEJARAH

Pengertian

- (a) Satu kajian secara mendalam tentang situasi, isu, subjek, dokumen atau peristiwa.
- (b) Berdasarkan sumber secara terperinci yang dikumpulkan dalam jangka masa tertentu.

Ciri

- (a) Data yang mendalam dan teliti daripada pelbagai sumber.
- (b) Pemerhatian dan empati.
- (c) Makna dan iktibar yang boleh dipelajari daripada kes tertentu.

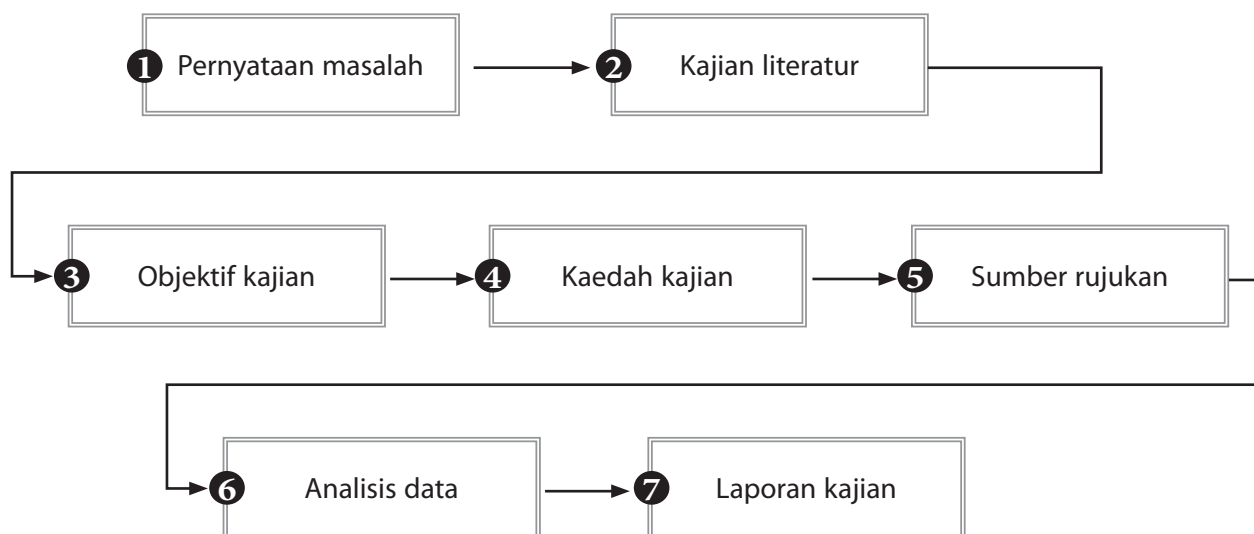
Tujuan

- (a) Mengilustrasi gambaran, menganalisis dan menginterpretasi kehebatan tokoh, keunikan monumen, situasi dan peristiwa melalui maklumat yang diperoleh.
- (b) Mengenal pasti tingkah laku yang kompleks dalam situasi tertentu.
- (c) Mempersembahkan dapatan sebenar.
- (d) Pengesahan dapatan.

Fokus

- (a) Individu, situasi tempatan atau peristiwa.
- (b) Kejadian atau peristiwa yang unik dan utama atau kes tunggal.
- (c) Perkara berkaitan dengan tokoh, komuniti, pertubuhan, institusi, peristiwa, tempat, fakta / mitos / legenda dan monumen.

Langkah-langkah pelaksanaan tugas

▶▶▶ Contoh Laporan Tugas Sejarah

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/SejarahT2/LaporanTugasSejarah.pdf>

